

Zhodnocení hospodaření obce Brankovice

Iveta Bártová

Bakalářská práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Iveta Bártová**
Osobní číslo: **M13001**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Zhodnocení hospodaření obce Brankovice**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Provedte literární rešerši na téma hospodaření obce.

II. Praktická část

- Charakterizujte obec Brankovice.
- Analyzujte hospodaření obce Brankovice pomocí vybraných ukazatelů.
- Na základě analýzy navrhněte doporučení pro zlepšení hospodaření obce Brankovice.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

GRUBER, Jonathan. Public finance and public policy. 3rd ed. New York: Worth Publishers, c2011, 767s. ISBN 978-1-4292-1949-5.
KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8.
NAHODIL, František a kolektiv. Veřejná správa a financování veřejného sektoru. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, 366 s. ISBN 978-80-7380-536-4.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3., aktual. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2015, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Martin Horák

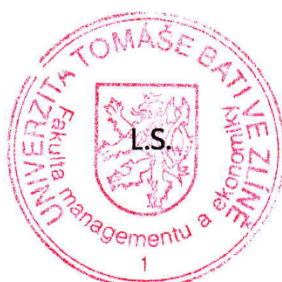
Datum zadání bakalářské práce: 15. prosince 2016

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. května 2017

Ve Zlíně dne 15. prosince 2016

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

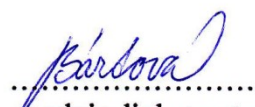
Prohlašuji,

1. že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

10.5.2014

Jméno a příjmení: IVETA BARTOVÁ

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Předmětem této bakalářské práce je zhodnocení hospodaření obce Brankovice v rozmezí let 2014 až 2016. Následným cílem je na základě finanční analýzy zjistit a posoudit, jak obec ve sledovaných letech hospodáří. Práce je rozdělena do dvou částí. První část práce je věnována teorii, ve které jsou vysvětleny pojmy související s danou problematikou. Druhá část je věnována praktickému využití teoretických poznatků. Nejdříve je charakterizována obec Brankovice. Poté jsou pomocí jednoduché analýzy zhodnoceny příjmy, výdaje, výnosy a náklady obce, majetková a finanční struktura obce a dále jsou vypočítány vybrané ukazatele finanční analýzy. V závěru je hospodaření obce zhodnoceno pomocí údajů zjištěných při analýze.

Klíčová slova: Obec, hospodaření obce, rozpočet obce, příjmy, výdaje, finanční analýza

ABSTRACT

The subject of this bachelor thesis is evaluation of the economy of the municipality Brankovice between years 2014 and 2016. The subsequent goal is to find out and evaluate how the municipality is managing in the years under review. The thesis is divided into two parts. The first part is devoted to the theory, which explains concepts related to the given issue. The second part is dedicated to the practical application of the theoretical knowledge. Firstly the municipality Brankovice is characterised. Through the simple analysis, the revenues, costs, incomes and expenditures of the municipality, property and financial structure of the municipality are evaluated, and selected indicators of financial analysis are calculated. In the conclusion the municipality's economy is evaluated using the data found in the analysis.

Keywords: municipality, evaluation of the economy of the municipality, budget of the municipality, incomes, expenditures, financial analysis

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Martinovi Horákovi, za odborné rady a cenné připomínky při vedení mé bakalářské práce.

Velké díky patří také Obecnímu úřadu Brankovice za poskytnutí materiálů důležitých pro zpracování mé bakalářské práce.

V neposlední řadě děkuji svému příteli a rodině, kteří mě ve studiu podporovali.

„Investice do vědění nesou nejvyšší úrok.“

Benjamin Franklin

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VEŘEJNÁ SPRÁVA V ČR	12
1.1 STÁTNÍ SPRÁVA.....	12
1.2 SAMOSPRÁVA.....	13
2 CHARAKTERISTIKA OBCE	14
2.1 DRUHY OBCÍ.....	14
2.2 ZÁKLADNÍ ZNAKY OBCE.....	15
2.3 ORGÁNY OBCE.....	16
2.3.1 Zastupitelstvo obce.....	16
2.3.2 Rada obce.....	17
2.3.3 Starosta obce.....	17
2.3.4 Obecní úřad.....	17
2.4 PŮSOBNOST OBCE.....	18
2.4.1 Samostatná působnost.....	18
2.4.2 Přenesená působnost.....	19
3 HOSPODAŘENÍ OBCE	20
3.1 ROZPOČET A ROZPOČTOVÁ SKLADBA OBCE.....	20
3.1.1 Druhy rozpočtů.....	20
3.1.2 Funkce rozpočtu.....	21
3.2 ROZPOČTOVÝ VÝHLED.....	21
3.3 ROZPOČTOVÝ PROCES.....	22
3.4 ROZPOČTOVÉ ZÁSADY.....	23
3.5 PŘÍJMY ROZPOČTU OBCE.....	23
3.5.1 Daňové příjmy.....	24
3.5.2 Transfery a dotace.....	24
3.5.3 Nedaňové příjmy.....	25
3.5.4 Úvěry a půjčky.....	25
3.6 VÝDAJE ROZPOČTU OBCE.....	25
4 FINANČNÍ ANALÝZA	26
4.1 ZDROJE INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ANALÝZU.....	26
4.1.1 Rozvaha.....	26
4.1.2 Výkaz zisku a ztráty.....	28
4.2 ZÁKLADNÍ METODY FINANČNÍ ANALÝZY.....	29
4.2.1 Analýza absolutních a tokových ukazatelů.....	29
4.2.2 Poměrové ukazatele.....	30
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
5 OBEC BRANKOVICE	35

5.1	HISTORIE OBCE.....	35
5.2	VÝZNAMNÉ OBJEKTY V OBCI.....	35
5.3	STRUKTURA OBYVATELSTVA	36
5.4	ORGÁNY OBCE	37
5.5	ZÁJMOMÉ SPOLKY V OBCI.....	37
5.6	SVAZEK OBCÍ MEZIOHŘÍ.....	37
6	ANALÝZA PLNĚNÍ ROZPOČTU OBCE BRANKOVICE.....	38
6.1	ANALÝZA PŘÍJMŮ	39
6.1.1	Daňové příjmy.....	42
6.1.2	Nedaňové příjmy	43
6.1.3	Transfery a dotace	44
6.2	ANALÝZA VÝDAJŮ.....	45
6.2.1	Běžné výdaje	47
6.2.2	Kapitálové výdaje.....	48
7	FINANČNÍ ANALÝZA AKTIV, PASIV, VÝNOSŮ A NÁKLADŮ OBCE BRANKOVICE	49
7.1	HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ ANALÝZA MAJETKOVÉ STRUKTURY.....	49
7.2	HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ ANALÝZA FINANČNÍ STRUKTURY.....	50
7.3	HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ ANALÝZA VÝNOSŮ	52
7.3.1	Výnosy z hlavní činnosti.....	52
7.3.2	Výnosy z hospodářské činnosti.....	53
7.4	HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ ANALÝZA NÁKLADŮ	54
7.4.1	Náklady na hlavní činnosti.....	54
7.4.2	Náklady na hospodářskou činnost.....	55
8	ANALÝZA VYBRANÝCH UKAZATELŮ OBCE BRANKOVICE.....	56
8.1	UKAZATEL AUTARKIE	56
8.2	UKAZATELE LIKVIDITY	56
8.3	UKAZATELE FINANCOVÁNÍ.....	57
8.4	UKAZATELE AKTIVITY.....	58
9	ZÁVĚREČNÉ DOPORUČENÍ PRO OBEC.....	59
	ZÁVĚR	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	66
	SEZNAM OBRÁZKŮ	67
	SEZNAM TABULEK.....	68

ÚVOD

Pro spokojenost lidí je důležité v jakém prostředí žijí a k tomu je potřeba, aby obce dobře hospodařily a zajišťovaly tak lidem vhodné podmínky pro jejich životy. Pokud obec umí správně hospodařit se získanými financemi, může lépe uspokojovat potřeby občanů. V případě, že obec umí získané zdroje i efektivně využít, je schopná se rozvíjet a rozšiřovat svoji vybavenost, a tím zvyšovat spokojenost svých občanů a kvalitu jejich života.

Předmětem této bakalářské práce je zhodnocení hospodaření obce Brankovice v rozmezí let 2014 – 2016. Důvod vybrání tohoto tématu byl zájem o bližší seznámení s hospodařením ve veřejné správě. Tuto konkrétní obec jsem si vybrala především proto, že jsem zde dříve žila a stále sem jezdím za rodinou, proto mohu pozorovat, jak se obci daří a jak se rozvíjí. Práce je rozdělena na dvě hlavní části a to na teoretickou a praktickou.

V teoretické části jsou definovány pojmy související s vybraným tématem, jako je vymezení veřejné správy v ČR, charakteristika obce a jejího hospodaření. Poslední kapitolou teoretické části je finanční analýza, ve které jsou uvedeny metody a postupy při jejím zpracování a výpočty vybraných finančních ukazatelů.

Praktická část navazuje na teoretickou. Nejprve je charakterizována obec Brankovice, její historie, vývoj počtu obyvatel a organizační struktura. V následujících kapitolách jsou na základě hodnot z účetních výkazů zkoumány příjmy, výdaje, výnosy a náklady obce a je provedena finanční analýza majetkové a finanční struktury a výpočet vybraných finančních ukazatelů.

Závěrečná kapitola je věnována celkovému zhodnocení hospodaření obce na základě výsledků z provedené analýzy a je navrženo možné doporučení pro budoucí finanční vývoj obce.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem této práce je zanalyzovat hospodaření konkrétní obce na základě teoretických i praktických poznatků v rozmezí let 2014 až 2016. Vybraným subjektem je obec Brankovice. Evaluace hospodaření bude provedena na základě vypracování finanční analýzy. Za pomoci výsledků analýzy bude zhodnoceno celkové hospodaření obce ve sledovaných letech a bude navrženo doporučení pro obec, které by mohlo vést k případnému zlepšení hospodaření. K analýze budou využity údaje z účetních výkazů, především z rozvahy, výkazu zisku a ztráty a ze závěrečného účtu.

Metoda použitá v teoretické části bude literární rešerše, která bude spočívat v prostudování literárních pramenů zaměřených na problematiku rozdělení veřejné správy v ČR, charakteristiku obce, konkrétně jejích druhů, znaků a působnosti. Dále bude vysvětleno, jak obec hospodaří, tedy jak sestavuje rozpočet a jaké při tom musí dodržovat zásady, jaké jsou druhy rozpočtů a konkrétní příjmy rozpočtu obce.

V praktické části bude nejprve představena obec Brankovice, kdy vznikla a jak se v historii rozvíjela, budou uvedeny významné objekty v obci, struktura obyvatelstva, dále budou uvedeny orgány obce a zájmové spolky, které v obci vznikly. V závěru první kapitoly bude zmíněn i svazek obcí, který vznikl za účelem spolupráce obcí. Následně bude práce věnována analýze plnění rozpočtu, kdy budou rozebrány jednotlivé příjmy a výdaje obce. Poté bude zpracována horizontální a vertikální analýza majetkové a finanční struktury obce a následně i horizontální a vertikální analýza výnosů a nákladů. Výnosy z hlavní a hospodářské činnosti budou posuzovány zvlášť. Předposlední kapitola bude věnována výpočtu vybraných finančních ukazatelů, které budou vypočítány z hodnot z účetních výkazů na základě vztahů uvedených v teoretické části.

Závěr praktické části se bude věnovat konečnému shrnutí výsledků finanční analýzy a vypočtených hodnot poměrových ukazatelů. Na základě těchto výsledků bude celkově zhodnoceno hospodaření obce a budou navržena možná doporučení, která by mohla vést k případnému zlepšení hospodaření obce Brankovice.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VEŘEJNÁ SPRÁVA V ČR

Pro pochopení problematiky hospodaření obcí je nutné zmínit základní informace o uspořádání veřejné správy v rámci České republiky.

Dle Provazníkové (2015, s. 11-12) lze veřejnou správu chápat ze dvou hledisek. Prvním hlediskem je, zda veřejnou správu vykonává stát prostřednictvím svých orgánů, nebo určité povinnosti přenáší na nestátní veřejnoprávní korporace za účelem správy na samosprávném principu. Druhé hledisko je geografické, zda se jedná o ústřední, územní případně místní samosprávu.

Dle prvního kritéria Provazníková (2015, s. 11-12) definuje veřejnou správu jako systém tvořený dvěma hlavními subsystemy: státní správou a veřejnou samosprávou. Pro druhé kritérium je zásadním pojmem územní veřejná správa, konkrétně je to ta část veřejné správy, kterou vykonávají územně administrativní jednotky, na které se stát dělí.

Průcha (2014, s. 9-10) udává, že veřejná správa je ústřední pojem v oblasti správního práva. Ve společnosti zorganizované ve stát je veřejnou správou správa veřejných záležitostí, která je realizovaná jako projev výkonné moci ve státě, přičemž je charakteristické, že se jedná zejména o veřejnou moc. Veřejná správa se člení na dvě hlavní složky a to na státní správu a samosprávu. Veřejná moc, jejímž výkonem je veřejná správa se dělí na moc státní a zbývající moc veřejnou.

Státní mocí disponuje sám stát a zabezpečuje ji pomocí aparátu nazvaného jako státní mechanismus. Tzv. zbývající veřejná moc je svěřena v příslušném rozsahu subjektům, které mají nestátní charakter, aby spravovali veřejné záležitosti. Jedná se zejména o subjekty územní samosprávy, které vykonávají specifickou formu státní správy. Tato veřejná moc má základ ve státní moci a má s ní určité společné znaky a projevuje se jako decentralizovaná moc státu. Subjekty decentralizované moci státu spolu se státem zabezpečují správu státu, respektive veřejnou správu (Průcha, 2014, s. 9-10).

1.1 Státní správa

Provazníková (2015, s. 24) uvádí, že státní správa je řízena ústřední vládou, která je nejvyšším orgánem moci výkonné a politické. Státní správa má všeobecnou působnost a provádí kontrolu a sjednocovací činnost nad orgány ministerstev a ostatními ústředními orgány státní správy. Hlavním znakem státní správy je jednotná úprava výkonu pro celé území ČR, která je stanovena zákonem.

Dle Pekové (2008, s. 94-107) má státní správa dominantní postavení ve veřejné správě a je pro ni typická nejen výkonná činnost, ale v určitých mezích zákona i moc nařizovací. Státní správa se skládá z orgánu se všeobecnou působností, jejímž představitelem je ústřední vláda a z orgánů se specializovanou působností, mezi které patří ministerstva a ostatní ústřední orgány, popřípadě odborné územní dekoncentrované správní úřady a orgány s odvětvovou působností na úrovni nižších správních obvodů (Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 94-107).

1.2 Samospráva

Průcha (2014, s. 17) definuje samosprávu jako veřejnou správu, která je uskutečňována jinými veřejnoprávními subjekty než státem. Tyto subjekty jsou označovány jako veřejnoprávní korporace. Samospráva je ve veřejné správě představitelem výkonného působení a ovlivňování společenského života pomocí prostředků nestátního charakteru. Samospráva se společně se státní správou podílí na realizaci veřejných záležitostí.

Pospíšil (2013, s. 61) také definuje samosprávu jako správu, kterou vykonává někdo jiný než stát. Jako jeden z typů samosprávy uvádí samosprávu územní, která je rozdělena na základní územně samosprávné celky – obce, a na vyšší územně samosprávné celky – kraje. Přičemž platí, že každá obec je součástí vyššího územně samosprávného celku.

V České republice je nyní dvoustupňový systém územní správy. První stupeň tvoří obecní úřady, případně pověřené obecní úřady a úřady s rozšířenou působností, vykonávající určité úkoly státní správy v rámci přenesené působnosti. Druhý stupeň je zastoupen krajskými úřady (Provazníková, 2015, s. 24).

Pastuszková (2015) uvádí dělení samosprávy na samosprávu územní a zájmovou. Územní samosprávu dále rozděluje na obecní samosprávu a krajskou samosprávu. Hlavním cílem územní samosprávy je uspokojení lokálních veřejných zájmů. Krajská samospráva se zaměřuje na uspokojování regionálních veřejných zájmů a zabezpečování regionálních potřeb. Zájmovou samosprávu definuje jako sdružení občanů se společnými věcnými zájmy. Tato sdružení jsou samostatnými právními osobami, které spravují vlastní majetek a hospodaří s vlastním rozpočtem. Některé z nich jsou zřízeny ze zákona, například komory exekutorů, a některé mají institut povinného členství. Nahodil a kolektiv (2014, s. 41) uvádí jako příklad zájmové skupiny různé komory, konkrétně advokátní nebo lékařskou a dále veřejné vysoké školy.

2 CHARAKTERISTIKA OBCE

„Obec je základní územní jednotkou státu. Je vymezena hranicí území obce. Tvoří ji obyvatelstvo, které společně užívá vymezené území (katastrální území) a které má právo na samosprávu zakotvenou v ústavě“ (Nahodil a kolektiv, 2014, s. 24).

Kadeřábková a Peková (2012, s. 19) vymezují obec jako veřejnoprávní územní korporaci, která je tvořena obyvatelstvem, jež společně využívá vymezené (katastrální území) a má dle ústavy právo na samosprávu.

Základním právním předpisem, který upravuje postavení obce, její působnost, orgány a hospodaření je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Dle tohoto zákona je obec definována jako územní samosprávný celek tvořený obyvateli, kteří využívají hranici vymezené území (Česko, 2000a).

Mezi další důležité právní předpisy patří zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě nebo také vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů pro některé vybrané účetní jednotky.

2.1 Druhy obcí

Právní úprava obcí je vymezena vedle Ústavy také zákonem č. 367/1990 Sb., o obcích (obecním zřízení). V rámci reformy byl schválen nový zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení) s účinností od 1. 1. 2001 (Provazníková, 2015, s. 27).

V České republice se rozlišují následující základní druhy obcí:

- obce, které nejsou městy, mají tedy počet obyvatel menší než 3 000,
- města s minimálním počtem obyvatel 3 000,
- obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností (Nahodil a kolektiv, 2014, s. 27).

Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 135) tvrdí, že rozlišujeme dle zákona o obcích tyto základní druhy obcí:

- obce, které nejsou městy;
- města, která získala statut města před 17. 5. 1954, musí o to však požádat předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a tato města musí splnit podmínku, že v době

nabytí účinnosti zákona o obcích v roce 2001 byl počet jejich obyvatel vyšší než 3000;

- městys, tzn. obce, které měly právo užívat označení městys před 17. 5. 1954, ovšem musí o to požádat předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR;
- statutární města, u nichž je statut města a také ustanovení o rozdělení města na městské obvody a městské části schváleno zastupitelstvem. Rozdělení je schváleno přijetím obecně závazné vyhlášky. Většina statutárních měst jsou nyní sídlem krajských úřadů;
- Hlavní město Praha členěné na městské části.

Káňa (2014, s. 52-54) člení obec dle dvou kritérií, a to dle počtu obyvatel a dle činnosti obecních úřadů. Podle počtu obyvatel rozlišuje obec jako vesnici, městys, město, okresní město, statutární město, krajské město a hlavní město Praha. Členění v závislosti na činnosti obecních úřadů uvádí následovně: obec a obecní úřad s výkonem správy v základním rozsahu, obec a obecní úřad s výkonem správy přenesené působnosti a obec a obecní úřad s výkonem správy rozšířené působnosti.

2.2 Základní znaky obce

Charakteristické znaky, dle kterých můžeme obec rozpoznat, jsou následující:

- **vlastní území** – neboli územní základ obce, každá obec může mít jedno, ale i více katastrálních území;
- **občané obce** – platí podmínka, že každou obec musí trvale obývat občané obce. Dle zákona o obcích je občanem obce fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a v obci má nahlášen trvalý pobyt;
- **spravování svých záležitostí samostatně** – tzv. samostatná působnost;
- **vystupování v právních vztazích svým jménem a odpovědnost plynoucí z těchto vztahů** – jedná se o tzv. právní základ obce;
- **péče o všestranný rozvoj území** – k tomuto znaku se váže ochrana veřejného zájmu při plnění úkolů obce;
- **hospodaření podle vlastního rozpočtu a vlastní majetek obce** – jedná se o ekonomický základ obce (Kadeřábková, Peková, 2012, s. 19).

Nahodil a kolektiv (2014, s. 26) vymezuje obec třemi základními znaky:

- území,

- občané České republiky, kteří zde mají trvalý pobyt, občané s čestným občanstvím obce (města),
- samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce (katastrálním území obce), tzn. působnost.

2.3 Orgány obce

Každá obec má své orgány. Mezi orgány obce řadíme zastupitelstvo obce, radu obce, starostu obce, úřad obce (Káňa, 2014, s. 54). Orgány rady obce a zastupitelstva obce jsou výbory a komise (Česko, 2000a).

2.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo je základní orgán, který samostatně spravuje obec. Je především odpovědné za její hospodaření a rozvoj. Členové zastupitelstva jsou zástupci zvolení z jednotlivých politických stran, případně to mohou být nezávislí kandidáti, kteří jsou voleni na dobu čtyř let. Členi zastupitelstva si ze svých řad volí obecní radu a starostu. Jednání zastupitelstva je veřejné (Káňa, 2014, s. 55).

Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 139-140) uvádí, že zastupitelstvo je oprávněno rozhodovat a schvalovat například program rozvoje územního obvodu obce, rozpočet obce, rozpočtová opatření, smlouvy o poskytnutí dotace, vstup do zájmových sdružení právnických osob nebo zřízení obecní policie.

Na základě zákona o obcích (Česko, 2000a) se počet členů zastupitelstva stanoví v závislosti na počtu obyvatel a velikosti územního obvodu následovně:

- do 500 obyvatel – 5 až 15 členů,
- nad 500 do 3 000 obyvatel – 7 až 15 členů,
- nad 3 000 do 10 000 obyvatel – 11 až 25 členů,
- nad 10 000 do 50 000 obyvatel – 15 až 35 členů,
- nad 50 000 do 150 000 obyvatel – 25 až 45 členů,
- nad 150 000 obyvatel – 35 až 55 členů.

Zastupitelstvo si může zřídit výbory, které mají funkci iniciativních a kontrolních orgánů. Každá obec musí mít vždy zřízen finanční a kontrolní výbor (Provazníková, 2015, s. 28-29). Káňa (2014, s. 56) uvádí, že výbory předkládají návrhy a stanoviska zastupitelstvu. Členové výboru se schází dle potřeby, jejich počet je lichý, minimálně jich však musí být

pět. Průcha (2014, s. 63) dodává, že se zastupitelstvo schází sice dle potřeby, ale minimálně jedenkrát za tři měsíce.

2.3.2 Rada obce

Rada obce je podřízena obecnímu zastupitelstvu a jejím úkolem je předkládat správy o své činnosti. Počet členů rady je lichý a jejich maximální počet je třetina počtu členů zastupitelstva. Jednání rady obce je neveřejné. Obecní rada zabezpečuje hospodaření obce, stanovuje plat starostovi a místostarostům, řídí činnost komisí, ukládá sankce a pokuty a projednává připomínky a petice občanů (Káňa, 2014, s. 55).

Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 141) vymezují radu obce jako výkonný orgán. Minimální počet členů rady obce je pět a maximální jedenáct. Rada obce není volena v případě, že se zastupitelstvo obce skládá z méně jak patnácti členů. Rada obce je tvořena starostou a jeho zástupci – místostarosty a dalšími členy. Společně s obecním úřadem vydává rada obce nařízení obce v rámci přenesené působnosti na základě zákonného zmocnění.

2.3.3 Starosta obce

Starosta je představitelem obce, který ji zastupuje navenek a plní další úkoly stanovené zákonem o obcích. Je volen zastupitelstvem z řad jeho členů a je zastupitelstvu ze své činnosti zodpovědný (Průcha, 2014, s. 63).

Funkcí starosty je řízení a kontrola zaměstnanců obecního úřadu a dále plní funkci statutárního orgánu zaměstnavatele, připravuje a svolává schůze zastupitelstva obce a rady obce a podepisuje usnesení spolu s dalším pověřeným členem. Starosta je odpovědný za objednání a provedení auditu hospodaření obce. Osoba, která zastupuje starostu při jeho nepřítomnosti, se nazývá místostarosta (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 141). Průcha (2014, s. 64) uvádí jako další funkci starosty podepisování obecně závazných vyhlášek, které podepisuje společně s místostarostou nebo jiným radním. Dle zákona o obcích musí být starosta i místostarosta občany České republiky.

2.3.4 Obecní úřad

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou (případně může být místostarostů více), tajemníkem obecního úřadu, pokud je tato funkce zřízena, a dále zaměstnanci obce, kteří jsou do obecního úřadu zařazeni. V čele obecního úřadu stojí starosta (Česko, 2000a).

Výkonnými orgány obce jsou odbory obecních úřadů, jejichž hlavní činností je obstarávat a spravovat záležitosti obce. Počet odborů není striktně stanoven. Například může být zřízen odbor finanční, který zajišťuje hospodaření obce s finančními prostředky, dále organizační odbor, který zajišťuje vlastní správu obce a její informační systém, anebo odbor školství, kultury a sportu zajišťující chod předškolních, školských zařízení a škol a tak chod kulturních a sportovních zařízení (Káňa, 2014, s. 56)

V rámci samostatné působnosti je obecní úřad oprávněn plnit úkoly, které mu přidělilo zastupitelstvo obce nebo rada obce, pomáhat výborům a komisím v jejich činnosti a rozhodovat v případech stanovených zákonem o obcích nebo zvláštním zákonem (Česko, 2000a).

2.4 Působnost obce

Působnost obcí se dělí na samostatnou, neboli vlastní a přenesenou, jejíž rozsah je stanoven zákony (Provazníková, 2015, s. 27-30).

2.4.1 Samostatná působnost

Záležitosti, kterých se samostatná působnost týká, jsou uvedeny v zákoně o obcích. Tyto činnosti se týkají především zájmů občanů a musí být v souladu s místními zvyklostmi, především uspokojováním potřeby bydlení, ochrany rozvoje a zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Ze zákona do samostatné působnosti obce patří například: hospodaření obce, rozpočet a závěrečný účet obce, organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení obecního úřadu, vydávání obecně závazných vyhlášek obce, obecní policie, spolupráce s jinými obcemi atd. (Provazníková, 2015, s. 29).

Provazníková (2015, s. 29) dále uvádí, že do samostatné působnosti obce na základě zvláštních zákonů patří: místní poplatky, zřizování jednotky dobrovolných hasičů, zajišťování připravenosti obce na mimořádné události a podílení se na provádění záchranných a likvidačních prací na ochraně obyvatelstva, zřizování a správa předškolních zařízení, základních škol, základních uměleckých škol a zařízení jim sloužících, zřizování zdravotnických zařízení a ochrana veřejného zdraví.

2.4.2 Přenesená působnost

Při výkonu činnosti v rámci přenesené působnosti se jedná především o realizaci výkonu státní správy, který není realizován přímo státem, ale nepřímo, konkrétně prostřednictvím obcí a jejich orgánů. Stát přenáší určité své výkony na obec. Vše je upraveno na základě zákona (Průcha, 2014, s. 62).

Dle Provazníkové (2015, s. 29-30) se v rámci výkonu přenesené působnosti u obcí jedná o následující činnosti: vydávání nařízení obce, rozhodování o místních a účelových komunikacích, projednávání přestupků, atd.

Provazníková (2015, s. 29-30) dále uvádí, že obec s rozšířenou působností je i obcí s pověřeným obecním úřadem. Mezi činnosti, které vykonává obec s pověřeným obecním úřadem a obec s rozšířenou působností v rámci přenesené působnosti patří například: rozhodování v prvním stupni ve správním řízení o právech, právech chráněných zájmech a povinnostech osob, pokud zvláštní zákon nestanoví jinou příslušnost, rozhodování o poskytnutí peněžité a věcné dávky nebo půjčky, evidence obyvatel, vedení registru obyvatel, vydávání občanských průkazů a cestovních dokladů, ochrana životního prostředí, sociálně právní ochrana dětí, péče o nepřízpůsobivé občany atd.

3 HOSPODAŘENÍ OBCE

Obce hospodaří dle rozpočtu, který byl schválen zastupitelstvem na kalendářní rok. Rozpočet obce je součástí propojené soustavy veřejných rozpočtů, která vytváří předpoklady k financování veřejných výdajů. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 146)

3.1 Rozpočet a rozpočtová skladba obce

Pospíšil (2013, s. 61-62) definuje rozpočet územního samosprávného celku jako finanční plán, kterým je řízeno financování činností tohoto územního samosprávného celku a jeho rozpočtový rok je shodný s kalendářním rokem. Je pravidlem, že se rozpočet sestavuje jako vyrovnaný. V případě, že jsou některé příjmy daného roku stanoveny k využití až v následujících letech, nebo jsou určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let, schvaluje se rozpočet jako přebytkový. Může být schválen i rozpočet schodkový za předpokladu, že schodek bude možné uhradit finančními prostředky z minulých let, nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje komunálních dluhopisů.

V Příručce pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2014 (2014, s. 38) je uvedeno, že vlastní strukturu rozpočtu upravuje vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, kterou je stanovena rozpočtová skladba. Rozpočtová skladba upravuje jednotné třídění příjmů a výdajů ze dvou hledisek:

- **druhového** (například daně, přijaté i poskytnuté dotace, mzdové výdaje, nákupy služeb);
- **odvětvového** (u výdajů jde například o školství, dopravu, životní prostředí; v rámci příjmů dle tohoto hlediska jde jen o nedaňové příjmy a příjmy kapitálové).

3.1.1 Druhy rozpočtů

Mezi základní druhy rozpočtů, které jsou využívány ve finančním řízení obcí, patří programový rozpočet, zdrojový rozpočet a rozpočet finančních toků.

- **Programový rozpočet** je rozdělen do určitých oblastí činností nebo programů v závislosti na rozsahu daného úkolu obce a zobrazuje náklady, které jsou potřebné k zabezpečení těchto činností. Hlavním cílem je podat přehled o výnosech a nákladech v daném období bez ohledu na finanční toky.

- **Zdrojový rozpočet** udává, z kterých finančních zdrojů se kryjí jednotlivé náklady. Je tedy významný při vícezdrojovém financování.
- **Rozpočet finančních toků** navazuje na programový rozpočet. Rozpočet finančních toků však přihlíží ke skutečným tokům finančních prostředků, které vzniknou během rozpočtovaného období (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 139).

Odlišné dělení rozpočtů uvádí Mgr. Jan Břeň (Denik.obce.cz, 2012). Obec může sestavovat následující druhy rozpočtů:

- **vyrovnaný rozpočet** – běžný rozpočet by měl být sestavován jako vyrovnaný, tzn., příjmy se rovnají výdajům;
- **přebytkový rozpočet** – příjmy daného kalendářního roku jsou vyšší než výdaje téhož roku, z kladného zůstatku je tvořena rezerva;
- **schodkový rozpočet** – rozpočet může být schválen jako schodkový za podmínky, že je obec schopna schodek uhradit finančními prostředky z minulých let nebo smluvně sjednanou půjčkou, úvěrem. Návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje komunálních dluhopisů obce.

3.1.2 Funkce rozpočtu

Územní rozpočet by měl plnit tři důležité funkce:

- **Alokační funkce** je rozhodující při zabezpečování veřejných statků, Z finančních prostředky, které jsou v územním rozpočtu, se financují potřeby veřejného sektoru.
- **Redistribuční funkce** je spojena s přerozdělováním finančních prostředků z rozpočtu regionu do rozpočtu obcí. Hlavním cílem je zmírnit důchodové a majetkové nerovnosti ve společnosti.
- **Stabilizační funkce** souvisí s udržení vysoké úrovně a plynulého růstu ekonomického potenciálu (Peková, 2011, s. 214).

3.2 Rozpočtový výhled

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, definuje rozpočtový výhled jako pomocný nástroj obce sloužící pro střednědobé finanční plánování rozvoje jejího hospodářství. Sestavuje se zpravidla na 2 až 5 let a obsahuje souhrnné základní informace o příjmech a výdajích, především údaje o dlouhodobých závazcích, pohledávkách a o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů (Česko, 2000b).

Rozpočtový výhled se dá chápat jako víceletý finanční plán, který pomáhá obci zvládat její hospodaření. Díky kvalitně sestavenému rozpočtovému výhledu může obec lépe a s předstihem reagovat na problémy, které se mohou projevit při sestavování rozpočtů v následujících letech. Obec je povinna sestavovat rozpočtový výhled, v opačném případě ji hrozí peněžité sankce v hodnotě až jeden milion Kč (*Příručka pro člena zastupitelstva obce*, 2014, s. 38).

3.3 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces se skládá z několika činností vykonávaných volenými a výkonnými orgány, které spojuje sestavení návrhu územního rozpočtu, jeho schválení a realizace během rozpočtového období, průběžná a následná kontrola jeho plnění a sestavení závěrečné bilance hospodaření (Peková, 2011, s. 212).

Zákon o rozpočtových pravidlech neupravuje všechny detaily přípravy, projednávání a schvalování rozpočtu. V důsledku toho může mít každá obec rozpočtový proces odlišný, avšak některé zásady a fáze zůstávají zachovány. V České republice je rozpočet sestavován na jeden kalendářní rok, ale rozpočtový proces bývá delší, většinou trvá jeden a půl až dva roky (Provazníková, 2015, s. 63).

Provazníková (2015, s. 63-64) dále vymezuje rozdělení jednotlivých fází rozpočtového procesu do následujících etap:

- **analýza minulých období a určení priorit pro rozpočtové období;**
- **sestavení návrhu rozpočtu** – je prováděno výkonnými orgány obce, zpravidla finančním odborem. Návrh je sestaven na základě analýzy hospodaření za nejméně poslední dva roky. Hlavním podkladem pro vypracování návrhu rozpočtu je rozpočtový výhled, avšak musí být vypracován tak podrobně jako rozpočet. Návrh obsahuje konkrétní požadavky zastupitelů a vedoucích odborů;
- **projednávání a schválení návrhu rozpočtu** – návrh rozpočtu je projednáván výkonnými orgány. Finanční odbor zpracovává případné připomínky výkonných orgánů do návrhu rozpočtu. Následné schválení rozpočtu má v kompetenci zastupitelstvo (volený orgán). Schvaluje jednotlivé ukazatele, které jsou po schválení rozepsány dle podrobné rozpočtové skladby;

- **kontrola plnění rozpočtu** – při kontrole se klade důraz především na reálnost, pravdivost a úplnost rozpočtu. Tyto zásady patří mezi základní předpoklady správně sestaveného rozpočtu;
- **přehled o skutečném plnění rozpočtu (závěrečný účet)** – je sestaven finančním odborem a radou (výkonnými orgány). Součástí tohoto výkazu by měly být především informace o hospodaření obce s příjmy a výdaji v uplynulém roce, analýza faktorů ovlivňujících plnění příjmů a výdajů rozpočtu a s tím spojené návrhy opatření k jejich omezení;
- **následná kontrola** – každá obec si musí povinně nechat provést přezkoumání hospodaření za minulé období. Kontrolu provádí krajský úřad nebo auditorská společnost. Obec musí o tuto kontrolu požádat do 30. června každého kalendářního roku;
- **aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu.**

3.4 Rozpočtové zásady

Peková (2011, s. 213) uvádí několik zásad, které je nezbytné dodržovat během rozpočtového procesu:

- rozpočet je sestavován a schvalován každý rok;
- rozpočet musí být reálný a pravdivý;
- musí být zajištěna úplnost a jednotnost rozpočtu;
- rozpočet by měl být v dlouhodobém cyklu vyrovnaný;
- je kladen důraz na dodržování hospodárnosti a efektivnosti;
- musí být provedena finanční kontrola, účetní audit;
- občané musí být důkladně informováni o hospodaření obce.

3.5 Příjmy rozpočtu obce

Příjmy rozpočtu obce jsou tvořeny zejména příjmy z vlastního majetku a majetkových práv, výnosy z daní, příjmy z místních poplatků, dotace ze státního rozpočtu, ze státních fondů i z rozpočtů krajů, příjmy z vlastní činnosti, z hospodářské činnosti (Lajtkepová, 2013, s. 88)

Provazníková (2015, s. 75) člení zdroje příjmů územních rozpočtů do čtyř hlavních skupin: daňové příjmy, transfery a dotace, nedaňové příjmy, úvěry a půjčky. Nejdůležitější zdroj

financování místních potřeb tvoří daňové příjmy, transfery a dotace a nedaňové příjmy. Tyto příjmy se označují jako příjmy nenávratné a definuje je vztah tvorby územního rozpočtu na principu nenávratnosti, neekvivalentnosti a nedobrovolnosti. Úvěry a půjčky patří do skupiny příjmů návratných, s tím se pojí povinnost obce splatit tyto příjmy.

3.5.1 Daňové příjmy

Představují téměř 60 % celkových příjmů obce, jsou tedy nejvýznamnějším zdrojem financování (*Příručka pro člena zastupitelstva obce*, 2014, s. 42). Peková (2011, s. 241-249) řadí daňové příjmy mezi běžné příjmy, které se každý rok opakují, avšak v nestejně výši, mnohdy i v nestejně struktuře. Za jednu z nejvýznamnějších položek daňových příjmů obcí považuje daň majetkovou. Předmětem zdanění je majetek, který má obec ve svém vlastnictví, převážně se jedná o nemovitý majetek, tzn. budovy nebo půda. V některých případech je možné zdanění hmotného i finančního majetku.

Mezi daňové příjmy se řadí daň z nemovitých věcí, místní poplatky, sdílené daně podle zákona a odvody z loterií, správní poplatky (*Příručka pro člena zastupitelstva obce*, 2014, s. 42-44).

3.5.2 Transfery a dotace

Lajtkepová (2013, s. 89-90) rozděluje dotace na základě tří hledisek: **účelu**, **času** a **nárokovosti**. Z hlediska účelu na účelové a neúčelové. Účelové jsou poskytovány na konkrétní vymezenou potřebu, nesmí být použity na nic jiného. Nevyčerpaná část dotace musí být vrácena. Tyto dotace dále mohou být s finanční spoluúčastí (podmíněná dotace) nebo bez finanční spoluúčasti. U neúčelových dotací je větší možnost rozhodnutí, na které potřeby bude dotace použita.

Z časového hlediska na běžné a kapitálové. Běžné jsou využity na financování provozních potřeb, nejčastěji jsou poskytovány jako účelové dotace, často se pojí s konkrétním ukazatelem jako je počet obyvatel obce. Kapitálové dotace jsou poskytovány za účelem financování investičních potřeb, jsou tedy účelové (na konkrétní investici) a jsou zúčtovatelné (Lajtkepová, 2013, s. 89-90).

Z pohledu nárokovosti se dotace dělí na nárokové, které jsou poskytovány na financování veřejných statků a služeb a obec si o ně nemusí zvlášť žádat a nenárokové, k jejichž získání je nutné splnit stanovené podmínky a obec si o ně naopak žádat musí (Lajtkepová, 2013, s. 89-90).

3.5.3 Nedaňové příjmy

Souvisejí s vlastní aktivitou obce, například užitelské a jiné poplatky, příjmy z majetku, příjmy z obecních nebo krajských organizací, příjmy z vlastního podnikání, příjmy z vlastní správní činnosti, pokuty, příjmy z mimorozpočtových fondů, ze sdružování finančních prostředků, ze sbírek a darů. U této kategorie příjmů má obec pravomoc ovlivnit tyto příjmy, na rozdíl od ostatních kategorií (Provazníková, 2015, s. 75-89).

3.5.4 Úvěry a půjčky

Mají návratný charakter, takto získané příjmy je obec povinna vrátit svým věřitelům. Návratné příjmy představují velmi významný zdroj příjmů obce především v oblasti financování dlouhodobých investic. U obcí by měly být běžné výdaje financovány z běžných příjmů a na kapitálové výdaje by měly obce použít výpůjčky a jiné kapitálové příjmy (Provazníková, 2015, s. 94).

Hlavními zdroji návratných příjmů jsou úvěry od bank, emise komunálních obligací, kterou využívají spíše větší města a návratné půjčky od jiných subjektů na trhu (Peková, 2011, s. 484-485).

3.6 Výdaje rozpočtu obce

Výdaje jsou nenávratné platby, které se člení na základě ekonomického hlediska, rozpočtové skladby, infrastruktury, funkce veřejných financí a rozpočtového plánování (Provazníková, 2015, s. 194).

Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2014 uvádí základní dělení výdajů na běžné a kapitálové, přičemž běžné výdaje jsou dále rozděleny na neinvestiční nákupy, neinvestiční transfery (dotace) a neinvestiční půjčky. **Běžné výdaje** zahrnují finanční prostředky vynaložené na chod obecního úřadu, platy zaměstnanců, údržbu zeleně, provoz veřejného osvětlení, podporu místní kultury a sportu, provoz škol atd. Tyto výdaje nemají investiční charakter. Mezi **kapitálové výdaje** se řadí především finanční prostředky vynaložené na investiční výstavbu, nákup nemovitostí (staveb i pozemků), generální rekonstrukce budov a zařízení, které zvýší hodnotu majetku, dále do této skupiny patří i výdaje na nákup akcií, finanční vklady do obchodních společností a investiční dotace fyzickým a právnickým osobám (*Příručka pro člena zastupitelstva obce*, 2014, s. 51).

4 FINANČNÍ ANALÝZA

Finanční analýza slouží jako uspořádaný rozbor získaných dat, které jsou obsaženy ve finančních výkazech. Na základě finanční analýzy se hodnotí hospodaření účetní jednotky v minulosti, současnosti a vytváří se předpovědi na budoucí finanční podmínky (Růčková, 2015, s. 9).

Hlavní účel finanční analýzy podle Knápkové, Pavelkové a Šteker (2013, s. 17-18) představuje zhodnocení celkové finanční situace vybrané účetní jednotky. Analýza podává informace o tom, jak účetní jednotka v minulých letech hospodařila. Výsledky finanční analýzy tvoří cenné informace, na jejichž základě se staví doporučení, jak by měla účetní jednotka hospodařit v budoucnu.

Na základě výsledků finanční analýzy se identifikují problémy účetní jednotky, její silné a slabé stránky. Hlavním cílem finanční analýzy je zhodnocení současného vývoje účetní jednotky, návrhy na případná zlepšení do budoucna, srovnání výsledků finanční analýzy s ostatními firmami v odvětví, poskytnutí informací pro ohodnocení účetní jednotky vnějšími partnery, vlastníky i věřiteli (Kraftová, 2002, s. 25)

Vodáková (2013, s. 106) tvrdí, že využití finanční analýzy ve veřejném sektoru se teprve rozvíjí na rozdíl od komerčního sektoru, kde je finanční analýza využívána zcela běžně. Důvodem je fakt, že subjekty ve veřejném sektoru se snaží primárně poskytovat služby veřejného charakteru (obrana, justice, bezpečnost, školství, zdravotnictví, výkon veřejné správy, atd.) nikoliv maximalizovat zisk a zlepšovat využití svěřených zdrojů.

4.1 Zdroje informací pro finanční analýzu

Nejdůležitějšími zdroji pro finanční analýzu jsou výkazy účetní jednotky, tzn. rozvaha, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích (cash-flow), přehled o změnách vlastního kapitálu a příloha k účetní závěrce. Další informace je možné čerpat z výroční zprávy případně ze zpráv samotného vrcholového vedení, vedoucích pracovníků nebo auditorů, oficiálních ekonomických statistik a nezávislých hodnocení (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 18).

4.1.1 Rozvaha

Rozvaha je základní účetní výkaz, který podává informace o tom, jaký majetek účetní jednotka vlastní a z jakých zdrojů je financován. Rozvaha je sestavována vždy k určitému

datu a musí splňovat bilanční princip, který udává, že aktiva se musí rovnat pasivům (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 23).

Struktura rozvahy je upravena vyhláškou č. 410/2009 Sb. Rozvaha územně samosprávných celků se mírně odlišuje od rozvahy pro podnikatele. Hlavní rozdíl je v názvosloví, kdy na straně pasiv u rozvahy územně samosprávných celků je místo základního kapitálu uvedena položka jmění účetní jednotky. Další odlišnost oproti rozvaze pro podnikatele je u položky fondy, do kterých je zahrnut fond odměn, fond kulturních a sociálních potřeb, rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření, rezervní fond z ostatních titulů, fond reprodukce majetku, fond investic a ostatní fondy (Česko, 2009).

Tabulka 1: *Schematické znázornění zjednodušené rozvahy obce – aktiva*

AKTIVA		Běžné období			Minulé období (Netto)
		Brutto	Korekce	Netto	
A.	Stálá aktiva				
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek				
II.	Dlouhodobý hmotný majetek				
III.	Dlouhodobý finanční majetek				
IV.	Dlouhodobé pohledávky				
B.	Oběžná aktiva				
I.	Zásoby				
II.	Krátkodobé pohledávky				
III.	Krátkodobý finanční majetek				

Zdroj: Příloha č. 1 k vyhlášce č. 410/2009 Sb.

Tabulka 2: *Schematické znázornění zjednodušené rozvahy obce – pasiva*

PASIVA		Běžné období	Minulé období
C.	Vlastní kapitál		
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		
II.	Fondy účetní jednotky		
III.	Výsledek hospodaření		
D.	Cizí zdroje		
I.	Rezervy		
II.	Dlouhodobé závazky		
III.	Krátkodobé závazky		

Zdroj: Příloha č. 1 k vyhlášce č. 410/2009 Sb.

4.1.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty je přehledem výnosů a nákladů účetní jednotky v konkrétním účetním období. Výnosy jsou peněžní částky získané účetní jednotkou za vykonání určitých činností za dané účetní období. Náklady jsou peněžní částky účelně vynaložené podnikem na získání výnosů. Ke skutečnému zaplacení nákladů či výnosů nemusí docházet ve stejném období, ve kterém vznikly. Významnou položku výkazu zisku a ztráty představuje výsledek hospodaření, který je rozdílem mezi celkovými výnosy a celkovými náklady (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 37).

Strukturu výkazu zisku a ztráty pro územně samosprávné celky upravuje vyhláška č. 410/2009 Sb. Výkaz zisku a ztráty obcí má odlišnou strukturu proti výkazu zisku a ztráty podnikatelů. Hlavním rozdílem je dělení výnosů a nákladů z běžného i minulého období na hlavní činnost a hospodářskou činnost (Česko, 2009).

Tabulka 3: Schematické znázornění zjednodušeného výkazu zisku a ztráty obce

		Běžné období		Minulé období	
		Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.	NÁKLADY CELKEM				
I.	Náklady z činnosti				
II.	Finanční náklady				
III.	Náklady na transfery				
V.	Daň z příjmu				
B.	VÝNOSY CELKEM				
I.	Výnosy z činnosti				
II.	Finanční výnosy				
IV.	Výnosy z transferu				
V.	Výnosy ze sdílených daní a poplatků				
C.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ				

Zdroj: Příloha č. 2 k vyhlášce č. 410/2009 Sb.

4.2 Základní metody finanční analýzy

Knápková, Pavelková a Šteker (2013, s. 61) řadí mezi základní metody finanční analýzy analýzu stavových (absolutních) ukazatelů, analýzu tokových ukazatelů, analýzu rozdílových ukazatelů a analýzu poměrových ukazatelů. Podle Růčkové (2015, s. 40) by měl být výběr metody učiněn s ohledem na účelnost, tedy zda analýza odpovídá zadanému cíli, nákladnost, aby nebyly vynaloženy zbytečné náklady při zpracování finanční analýzy a spolehlivost, která souvisí s používáním ověřených informací.

4.2.1 Analýza absolutních a tokových ukazatelů

Analýza absolutních ukazatelů je definována jako rozbor finanční a majetkové struktury účetní jednotky. Informace jsou získávány přímo z rozvahy. Analýza tokových ukazatelů se využívá při zkoumání výnosů, nákladů, zisku a cash-flow, informace jsou převzaty z výkazu zisku a ztráty a z přehledu o peněžních tocích (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 61).

Pro analýzu absolutních i tokových ukazatelů se dále rozlišují dva typy analýz: horizontální analýza a vertikální analýza (Gibson, 2012, s. 199).

Horizontální analýza

Horizontální analýza, mnohdy nazývána jako analýza trendů, spočívá v porovnání jednotlivých položek výkazů v čase. Spočítá se absolutní výše změn a procentuálně se vyjádří k předchozímu roku (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 68).

$$\text{Absolutní změna} = \text{ukazatel}_t - \text{ukazatel}_{t-1}$$

$$\text{Procentuální změna} = (\text{absolutní změna} \times 100) / \text{Ukazatel}_{t-1}$$

Vertikální analýza

Vertikální analýza neboli procentní rozbor vyjadřuje jednotlivé položky účetních výkazů jako procentuální podíl k vybrané základně stanovené jako 100 %. Většinou se jako základna volí celková výše aktiv, pasiv, výnosů nebo nákladů (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 68).

Gruber (2011, s. 535) popisuje vertikální analýzu jako procentuální porovnání jednotlivých položek finančního výkazu k jedné klíčové položce. Vertikální analýza porovnává mnoho údajů ve stejném období na rozdíl od horizontální analýzy, která srovnává hodnoty v průběhu několika období.

4.2.2 Poměrové ukazatele

Poměrové ukazatele jsou v rámci finanční analýzy nejvíce využívané. Jejich výpočet je dán jako poměr mezi dvěma nebo více údaji z účetních výkazů a je snadno interpretovatelný. Poměrové ukazatele se dělí do několika základních skupin (Vodáková, 2013, s. 116):

1. Ukazatele autarkie

Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 112) definují ukazatel autarkie jako jeden z nejvýznamnějších ukazatelů při finanční analýze v municipální sféře. Pomocí něj se hodnotí postavení obce z hlediska pokrytí nákladů hlavní činnosti dosaženými výnosy. Bývá uváděn v procentech. Hodnoty tohoto ukazatele by měly být větší než 1, tzn., že výnosy jsou vyšší než náklady.

Pokud ukazatel nenabývá hodnoty 1, nejsou výnosy z hlavní činnosti schopny pokrýt náklady na danou hlavní činnost, tím nastává ekonomický problém vyžadující rychlé řešení. V opačném případě by musely být tyto náklady kryty výnosy z doplňkové činnosti. Vodáková (2013, s. 128-129) dále uvádí mimo ukazatel autarkie na bázi výnosů a nákladů ukazatel celkové autarkie na bázi příjmů a výdajů. Výsledky tohoto ukazatele lze interpretovat obdobně jako u ukazatele na bázi výnosů a nákladů. Doporučené hodnoty jsou opět větší než 1, s tím rozdílem, že se jedná o peněžní prostředky. V případě hodnot nižších než 1 je zřejmá finanční nesoběstačnost účetní jednotky v rámci pokrytí provozních výdajů provozními příjmy. Hodnoty významně vyšší než 1 také nejsou žádoucí, jelikož značí volné finanční prostředky, které by mohly být lépe využity.

$$\text{Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů} = \frac{\text{výnosy z hlavní činnosti}}{\text{náklady na hlavní činnost}} \times 100$$

$$\text{Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů} = \frac{\text{provozní příjmy}}{\text{provozní výdaje}} \times 100$$

2. Ukazatele likvidity

Likvidita vyjadřuje schopnost dané složky se rychle a bez velké ztráty hodnoty přeměnit na peněžní hotovost (Růčková, 2015, s. 54-55). Vodáková (2013, s. 117) vymezuje likviditu jako schopnost určitého subjektu uhrazovat ihned své splatné závazky. Pokud je obec

likvidní, znamená to, že nemá v krátkém období problémy splácet své dluhy. Odlišný pojem je solventnost, která značí schopnost hradit závazky. Účetní jednotky by měly být dlouhodobě schopné plnit své závazky (solventnost) a zároveň v krátké době splácet dluhy (likvidita). Není-li účetní jednotka likvidní, může ztratit důvěru svých věřitelů, a tím mít těžší přístup k získání půjček a úvěrů. Otrusínová a Kubíčková (2011, s. 100-103) uvádí jako základní ukazatele likvidity běžnou likviditu, pohotovou likviditu a peněžní (okamžitou) likviditu.

Běžná likvidita (likvidita 3. stupně) je nejčastěji používaným ukazatelem. Udává, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé cizí zdroje účetní jednotky. Při výpočtu se musí přihlížet ke struktuře zásob a jejich realistickému ocenění ve vztahu k jejich prodejnosti, neprodejné zásoby se musí vyloučit stejně jako nedobytné pohledávky a pohledávky po lhůtě splatnosti. Doporučené hodnoty běžné likvidity se pohybují v rozmezí 1,5 – 2,5. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 91-92).

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé cizí zdroje}}$$

Pohotová likvidita (likvidita 2. stupně) značí jak je subjekt schopen pokrýt krátkodobé závazky svými krátkodobými aktivy, aniž by musel prodat své zásoby. Doporučené hodnoty jsou v rozmezí 1 – 1,5. Nižší hodnoty znamenají vyšší riziko pro věřitele, subjekt by mohl mít v budoucnu problémy splácet své krátkodobé závazky. Hodnoty vyšší než 1 vypovídají o neefektivnosti využití majetku. U účetních jednotek ve veřejném sektoru jsou běžné nízké hodnoty zásob vzhledem k celkové bilanční sumě, tudíž optimální hodnoty pohotové likvidity se mohou blížit hodnotě 2 (Vodáková, 2013, s. 118).

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva-zásoby}}{\text{krátkodobé cizí zdroje}}$$

Okamžitá (hotovostní) likvidita (likvidita 1. stupně) vypovídá o efektivnosti využití finančních prostředků. Doporučené hodnoty jsou v rozmezí 0,9 – 1,1. V podmínkách České republiky hodnoty ukazatele nabývají většinou hodnot 0,2 – 0,6 (Růčková, 2015,

s. 55). Kraftová (2002, s. 115) dodává, že u obcí bývá ke konci roku hodnota tohoto ukazatele vyšší.

$$\text{Hotovostní likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé cizí zdroje}}$$

3. Ukazatele financování

V municipální sféře mají ukazatele odlišnou pozici na rozdíl od soukromého ziskového sektoru. Je třeba rozlišit provozní (neinvestiční) financování od investičního z důvodu provázanosti rozpočtu a účetnictví. Z hlediska způsobu financování obcí převládají vlastní zdroje nad dluhy, které jsou většinou krátkodobého charakteru a zahrnují především závazky vůči dodavatelům, zaměstnancům, institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění a státu. U obcí jsou více využívány ukazatele toků hotovosti a financování v souvislosti s ukazateli rentability (Kraftová, 2002, s. 126-131).

Ukazatel stability (finanční samostatnosti) zachycuje míru zastoupení vlastního kapitálu v celkových zdrojích krytí majetku. U obcí nabývá vysokých hodnot až nad 70 %, hodnoty pod 30 % vypovídají o nestabilitě (Kraftová, 2002, s. 126-131).

$$\text{Míra finanční nezávislosti (stability)} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celkový kapitál}} \times 100$$

Ukazatel míry věřitelského rizika porovnává míru využití cizího kapitálu na finančních zdrojích (Mayes a Shank, 2014, s. 116-118).

$$\text{Míra věřitelského rizika} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková pasiva}} \times 100$$

Síla finanční páky (míra zadluženosti vlastního kapitálu) je důležitým ukazatel, který vypovídá o tom, jak obec ve svém řízení využívá finanční páku. Zpravidla u obcí působí pozitivně v důsledku absence úročeného cizího kapitálu, úroková míra je tedy nulová a cizí kapitál zvyšuje svou nízkou nákladovostí rentabilitu celkového kapitálu (Kraftová, 2002, s. 126-131).

$$\text{Síla finanční páky} = 1 + \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}}$$

4. Ukazatele aktivity

U obcí jsou ukazatele aktivity spíše doplňkovými ukazateli, jelikož prolínají hodnocení ukazatelů ostatních oblastí. Pro hodnocení obcí se doporučují především následující ukazatele aktivity (Kraftová, 2002, s. 119).

Obrat kapitálu udává výkonnost zdrojů, které byly vloženy do produkce (Kraftová, 2002, s. 120). Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 114) dodávají, že převrácená hodnota značí, za jaký počet období je možné z výnosů obnovit celkový objem využívaných prostředků.

$$\text{Obrat kapitálu} = \frac{\text{celkové výnosy (hlavní činnost)}}{\text{celková pasiva}}$$

Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech (doba obratu stálých aktiv) značí, jaká část stálých aktiv se obrátí v ročních výnosech, neboli jak rychle budou stálá aktiva obnovena z ročních výnosů (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 114).

$$\text{Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech} = \frac{\text{stálá aktiva}}{\text{celkové výnosy (hlavní činnost)}}$$

Doba obratu pohledávek vypovídá o tom, za jakou dobu byly průměrně uhrazeny pohledávky. Platí, že čím kratší doba obratu pohledávek, tím dříve byly k dispozici peníze vázané v pohledávkách (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 114).

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{průměrný stav pohledávek}}{\text{tržby}} \times 360$$

Doba obratu závazků udává dobu mezi vznikem závazku a jeho úhradou. Doba obratu závazků by měla mít přinejmenším hodnotu doby obratu pohledávek (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 105).

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{krátkodobé závazky}}{\text{tržby}} \times 360$$

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 OBEC BRANKOVICE

Obec Brankovice se nachází v okrese Vyškov v Jihomoravském kraji v nadmořské výšce 260 m n. m. Ke dni 10. října 2006 byl obci navrácen status městyse. Katastrální výměra obce je 12,15 km². Brankovicemi protéká řeka Litava. Městys je zřizovatelem školy, jež má od roku 1993 právní subjektivitu. Počátky školství v Brankovicích se datují již k roku 1889 (Obec Brankovice, © 2017).

Obr. 1. Znak obce

Zdroj: interní zdroje obce

5.1 Historie obce

Název Brankovice pochází z osobního jména Branek. První písemné zmínky o obci pochází z roku 1348, kdy Anna z Brankovic, vdova po Vilémovi, koupila pro svého syna Bohunka část obce. Poté se v Brankovicích vystřídalo mnoho pánů. Do roku 1848 byla pro občany Brankovic povinná roboty. V té době byl nejvyšším představitelem obce rychtář. V dalších letech došlo k velkým změnám a hlavním reprezentantem obce se stává starosta. Prvním starostou Brankovic byl pan Hladký. V letech 1949 - 1959 spadaly Brankovice do bučovického okresu, který se v roce 1960 stal součástí vyškovského okresu (Obec Brankovice, © 2017).

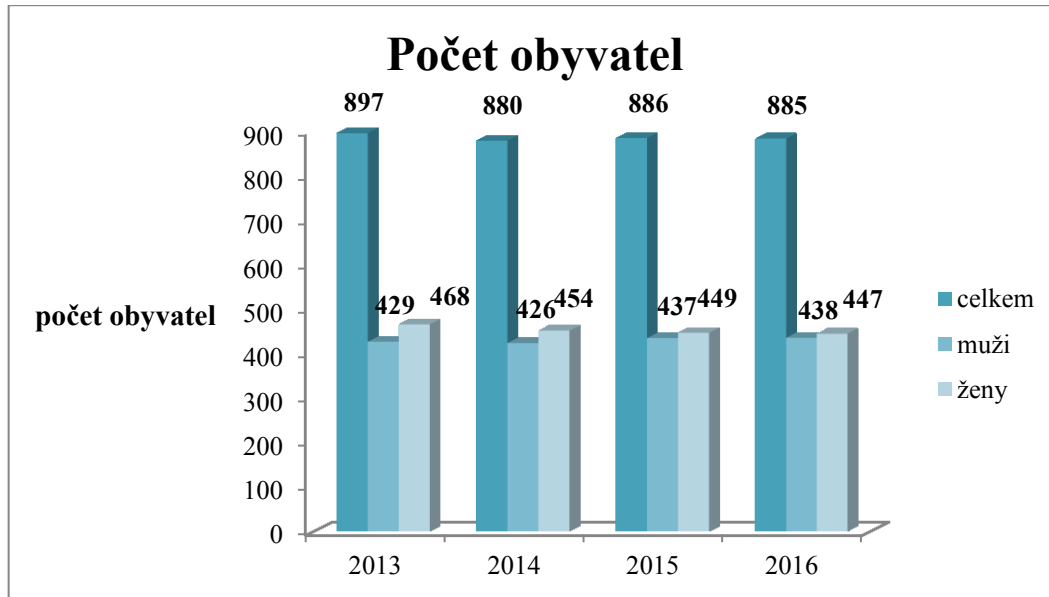
5.2 Významné objekty v obci

Hlavní dominantou městyse je kostel svatého Mikuláše, který byl společně s farou postaven v roce 1714. Mezi další významné stavby v obci patří základní a mateřská škola s tělocvičnou a krytým bazénem, jež byla vybudována na základě návrhů architekta Bohuslava Fuchse, základní kámen byl položen 8. června 1947. Na kraji obce byla v roce

2001 vybudována vodní nádrž Hlavatka s rozlohou 2,5 ha. Od roku 2013 je vodní nádrž pod správou místního rybářského spolku a od toho roku je zde povolen i rybolov. V roce 2006 byl zrekonstruován sportovní areál a o dva roky později byla obnovena studánka Svatá. V obci se také nachází areál střelnice, který je hojně využíván místním mysliveckým sdružením. Náměstí Brankovic dominuje neméně významná budova obecního úřadu, ve které se mimo kancelář starosty nachází knihovna, pošta a pohostinství (Obec Brankovice, © 2017).

5.3 Struktura obyvatelstva

V následujícím grafu je uveden vývoj počtu obyvatel v Brankovicích v letech 2013 – 2016, počet obyvatel je vždy uveden k 1. lednu toho roku. Celkový počet obyvatel se výrazně změnil mezi lety 2013 a 2014, kdy se počet obyvatel snížil o 17 lidí. Na svět ten rok přišlo 10 dětí, zemřelo 12 lidí, 7 lidí se přistěhovalo a 22 se odstěhovalo. V dalších letech můžeme sledovat mírný vzestup, avšak v roce 2016 se oproti předchozímu roku počet obyvatel o jednoho člověka snížil. Dle grafu můžeme pozorovat ve všech letech větší počet žen než mužů.

Obr. 2. Vývoj počtu obyvatel v letech 2013 – 2016 (interní zdroje obce)

V následující tabulce je uveden průměrný věk obyvatel Brankovic v letech 2013 – 2016. Můžeme vidět postupný růst průměrného věku obyvatel v uvedených letech, což je dokladem demografického stárnutí obyvatelstva.

Tabulka 4: Průměrný věk obyvatel Brankovic

rok	průměrný věk	muži	ženy
2013	40,6	39,3	41,9
2014	40,8	39,7	41,9
2015	41,2	39,9	42,5
2016	41,2	40,1	42,3

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

5.4 Orgány obce

Orgány obce Brankovice tvoří zastupitelstvo, které se skládá z 15 členů včetně starosty a místostarosty. Dalšími orgány zřízenými v obci jsou rada obce, finanční výbor a kontrolní výbor. Starostou obce je Ing. Vladimír Procházka a místostarostou Radek Luža.

5.5 Zájmové spolky v obci

- **TJ Sokol Brankovice**
- **Sbor dobrovolných hasičů**
- **Šachový klub**
- **Myslivecké sdružení Litava**
- **SKT Brankovice**
- **Rybáři Brankovice**
- **Občanské sdružení Branek**

5.6 Svazek obcí Mezihoří

Svazek obcí Mezihoří byl oficiálně založen 9. února 2006 (Neoficiální vznik byl již v roce 2003). Na počátku bylo 14 obcí, avšak ke konci toho roku město Bučovice ze spolku vystoupilo, a tak zůstalo ve svazku 13 obcí z toho dva městysy. Jedná se o následující obce: Dobročkovice, Chvalkovice, Kožušice, Malínky, Milonice, Nemochovice, Nemočice, Nesovice, Nevojice, Snovídky, Uhřice, městys Brankovice a městys Hvězdlice. SO Mezihoří byl založen dobrovolně za účelem rozvoje společného území. Svazek má status právnické osoby a sídlí v Nemočicích. Nejvyšší orgán svazku je valná hromada, která je tvořena zástupci a starosty svazku jednotlivých obcí. V rámci spolku se obce snaží pečovat o životní prostředí, dále je snaha o spolupráci mezi obcemi mikroregionu, o obnovu dopravní a technické infrastruktury, o podporu občanských aktivit, o podporu podnikání, o rozvoj cestovního ruchu a mnohé další (Svazek obcí Mezihoří, © 2017).

6 ANALÝZA PLNĚNÍ ROZPOČTU OBCE BRANKOVICE

Rozpočet městyse Brankovice je ve všech sledovaných letech schválen zastupitelstvem městyse jako vyrovnaný. Dle následující tabulky můžeme pozorovat nenadálý vzrůst schválených příjmů, a tedy i výdajů, pro rok 2015 oproti roku 2014, konkrétně o 361,6 %. Je zřejmé, že obec počítá s mimořádnou investicí. Do schváleného rozpočtu v roce 2015 se promítly dotační prostředky určené na výstavbu čističky odpadních vod, zateplení a opravu osvětlení v Základní a mateřské škole. V roce 2016 nebyla plánována žádná větší investice, tudíž schválená částka pro rozpočet na rok 2016 byla nižší. Oproti roku 2015 klesla schválená částka o 83,8 %.

Tabulka 5: *Schválený rozpočet v letech 2014 – 2016 v Kč*

	2014	2015	2016
Příjmy	21 075 000,00	97 284 100,00	15 712 000,00
Výdaje	21 075 000,00	97 284 100,00	15 712 000,00

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

V následující tabulce jsou uvedeny skutečné příjmy a výdaje v letech 2014 – 2016. Na první pohled je zřejmé, že ve všech sledovaných letech byly příjmy vyšší, než s jakými obec počítala při schvalování rozpočtu na dané roky, což se na první pohled může jevit jako kladný fakt pro obec. Ovšem situace u skutečných výdajů není tak příznivá. V letech 2014 a 2015 byly výdaje vyšší, než s jakými zastupitelstvo při schvalování rozpočtu počítalo. Nejlépe obec hospodařila v roce 2016, kdy skutečné výdaje klesly pod hranici schválenou zastupitelstvem.

V roce 2014 byly skutečné příjmy vyšší o 68,6 % a výdaje o 40 % než bylo ten rok plánováno. V roce 2015 byla situace u příjmů téměř obdobná, skutečné příjmy byly o 59,1 % vyšší, než bylo původně zamýšleno. Rozdílná situace nastala v témže roce u výdajů, které nejen že o 78,5 % převyšovaly původní plán, byly dokonce vyšší než skutečné příjmy ve stejném roce, jelikož obec investovala do výstavby ČOV více, než bylo původně projektováno, tudíž příjmy nebyly dostačující na pokrytí veškerých výdajů. Následkem této situace vzniklo záporné saldo ve výši 18 860 084 Kč.

V roce 2016 si obec vedla nejlépe ze všech sledovaných let z pohledu příjmů i výdajů. Skutečné příjmy byly o 7,5 % vyšší a skutečné výdaje byly dokonce nižší, než s jakými

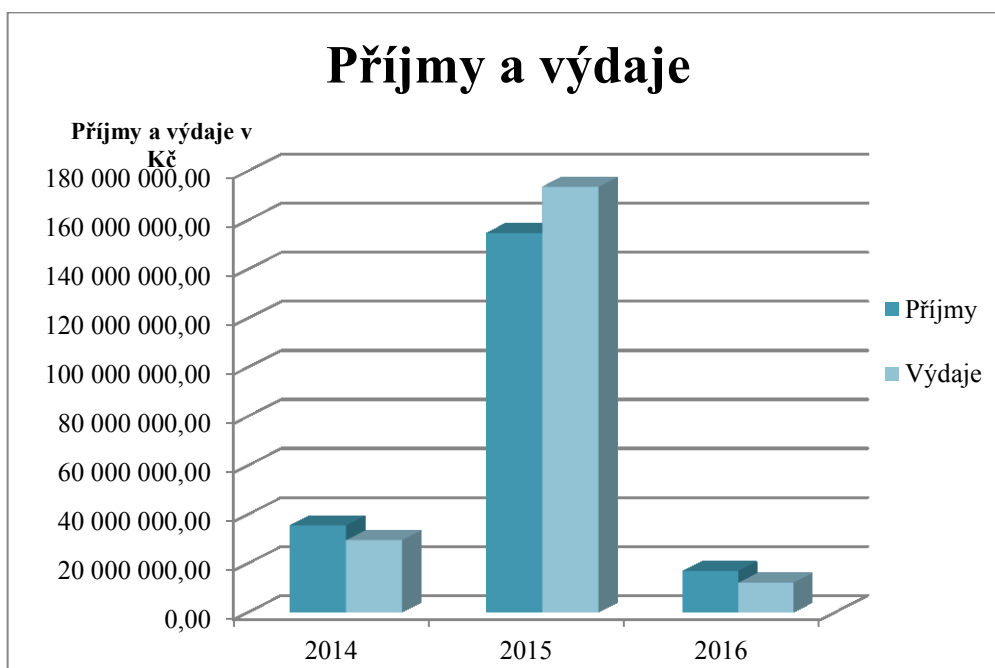
zastupitelé počítali při schvalování rozpočtu. Obec zvládla ten rok splnit všechny naplánované závazky za menší finanční částky.

Tabulka 6: *Skutečný rozpočet v letech 2014 – 2016 v Kč*

	2014	2015	2016
Příjmy	35 538 569,48	154 763 227,29	16 882 052,58
Výdaje	29 500 370,99	173 623 311,21	12 095 718,02
Rozdíl	6 038 198,49	-18 860 083,92	4 786 334,56

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

Následující graf představuje srovnání skutečných příjmů a výdajů obce v letech 2014 až 2016. V roce 2015 lze pozorovat velký výkyv hodnot jak příjmů, tak výdajů oproti roku 2014 či 2016. Hlavním důvodem je plánovaná výstavba ČOV a s tím spojené přijaté dotace na vybudování ČOV a tudíž i výdaje za její postavení.

Obr. 3. *Srovnání skutečných příjmů a výdajů za období 2014 – 2016 v Kč (vlastní zpracování podle interních zdrojů obce)*

6.1 Analýza příjmů

Následující tabulka představuje srovnání schválených příjmů, příjmů po změnách a příjmů, které obec ve skutečnosti obdržela. Ve všech sledovaných letech obec rozpočet v průběhu

roku upravovala. Obec v rozmezí let 2014 - 2016 obdržela více finančních prostředků, než s jakými zastupitelstvo při schvalování rozpočtu počítalo, důvodem je především opatrnost při sestavování rozpočtu a také zde hrají roli dotace, o které obec žádala a které i obdržela.

V roce 2014 byly příjmy navýšeny o 12 630 500 Kč, tj. o 59,9 %, další rok byly příjmy sníženy o částku 25 000 000 Kč, tedy o 25,7 %. V posledním roce byly příjmy opět sníženy o 2 745 400 Kč, tj. o 17,5 %.

Tabulka 7: Přehled rozpočtových příjmů v letech 2014 – 2016 v Kč

	2014	2015	2016
Schválené příjmy	21 075 000,00	97 284 100,00	15 712 000,00
Příjmy po změnách	33 705 500,00	72 284 100,00	12 966 600,00
Skutečné příjmy	35 538 569,48	154 763 227,29	16 882 052,58

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

V tabulkách pod tímto textem je uveden přehled jednotlivých druhů příjmů, které obec obdržela ve sledovaných letech a také podíl těchto jednotlivých skupin příjmů na celkových příjmech. Největší zastoupení na celkových příjmech v letech 2014 a 2015 měly přijaté transfery a dotace, avšak tato složka příjmů je velmi variabilní. Vždy záleží na tom, zda má obec v plánu na daný rok určitou investici v podobě rekonstrukce či výstavby nového objektu a s tím související možnost požádat o dotaci na daný projekt. Výše příjmů pro daný rok je v konečném důsledku ovlivněna především tím, zda obec dotaci obdrží a v jaké výši dotace na konkrétní projekt bude.

V roce 2014 tvořily transfery a dotace 66,92 % a v roce 2015 92,75 %. V roce 2016 měly primární postavení daňové příjmy, které tvořily 84,93 % celkových příjmů. Daňové příjmy byly sice v roce 2016 nejvyšší ze sledovaných let, ale dalším důležitým faktem byla nejnižší obdržená částka v rámci transferů a dotací pro tento rok. Obec získala konkrétně 2 246 769,30 Kč. Neméně důležitou roli hraje celková výše příjmů v roce 2016, které byly mnohem nižší než v letech předešlých.

Nejnižší podíl na celkových příjmech ve všech zkoumaných letech mají nedaňové příjmy, které jsou tvořeny příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem a dále příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatními nedaňovými příjmy. Nedaňové příjmy nabyly nejvyšší hodnoty v roce 2015, konkrétně 744 156,79 Kč. Obec ten rok obdržela v rámci pojistné náhrady od pojišťovny částku 541 063 Kč na náklady

spojené s opravou plechové střechy na tribuně fotbalového hřiště, která byla silným větrem při bouři kompletně zničena.

Tabulka 8: Přehled jednotlivých druhů příjmů v letech 2014 – 2016 v Kč

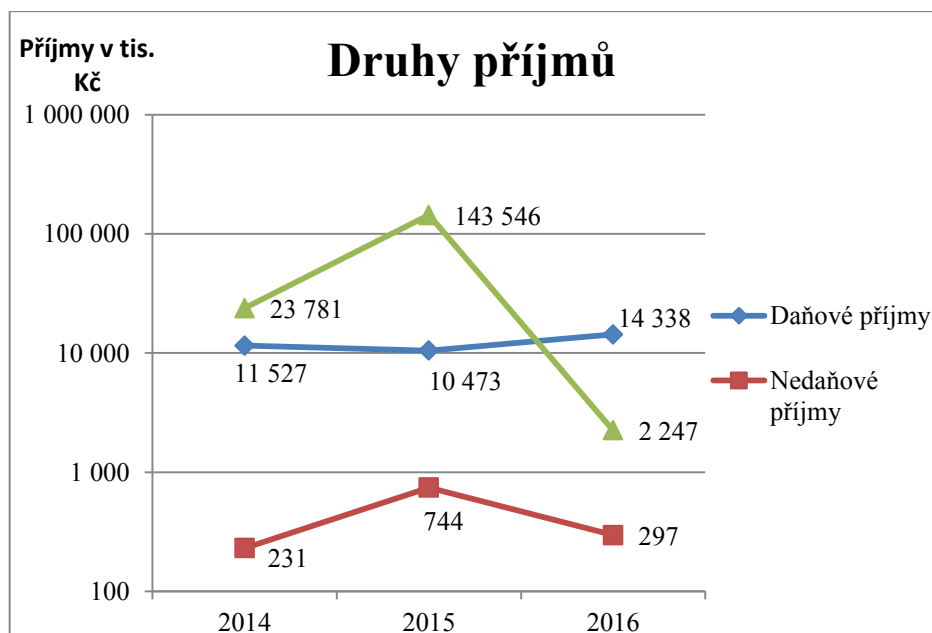
	2014	2015	2016
Daňové příjmy	11 526 807,37	10 473 087,05	14 338 299,74
Nedaňové příjmy	230 736,12	744 156,79	296 983,54
Transfery a dotace	23 781 025,99	143 545 983,45	2 246 769,30
Příjmy celkem	35 538 569,48	154 763 227,29	16 882 052,58

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

Tabulka 9: Podíl jednotlivých druhů příjmu na celkových příjmech

	2014	2015	2016
Daňové příjmy	32,43%	6,77%	84,93%
Nedaňové příjmy	0,65%	0,48%	1,76%
Transfery a dotace	66,92%	92,75%	13,31%
Příjmy celkem	100,00%	100,00%	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

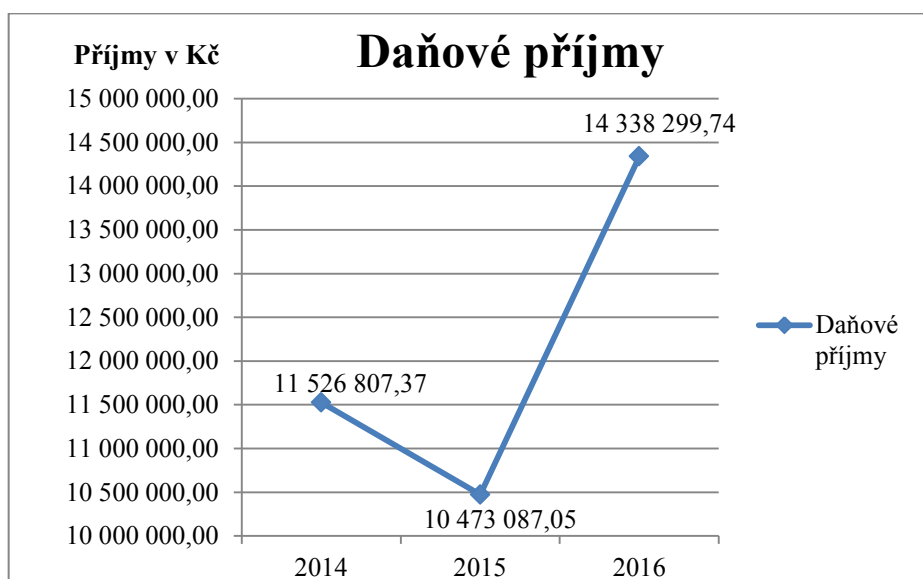

Obr. 4. Vývoj jednotlivých druhů příjmů v průběhu let 2014 – 2016 v tis. Kč (vlastní zpracování podle interních zdrojů obce)

V předešlém grafu je zobrazen vývoj jednotlivých druhů příjmů. Křivka daňových příjmů má v průběhu sledovaných let proměnlivý charakter. Nejvýraznější zvrát lze pozorovat v roce 2016, kdy daňové příjmy dosáhly částky 14 338 299,74 Kč. Nedaňové příjmy zaznamenaly největší změnu v roce 2015, kdy obec obdržela již zmíněnou pojistnou náhradu v rámci opravy střechy na fotbalové tribuně. Nejvíce kolísavý charakter můžeme pozorovat u transferů a dotací. Nejznatelnější výkyv byl také v roce 2015, kdy obec obdržela dotaci na výstavbu čističky odpadních vod. Především díky této dotaci dosáhly příjmy v roce 2015 částky 143 545 983,45 Kč.

6.1.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy jsou druhou největší složkou celkových příjmů. Jejich průběh v letech 2014 – 2016 můžeme pozorovat v následujícím grafu. Jednotlivé položky daňových příjmů a přesné částky jsou uvedeny v tabulce č. 10 pod textem.

Obr. 5. Vývoj daňových příjmů v letech 2014 – 2016 v Kč (vlastní zpracování podle interních zdrojů obce)

V roce 2015 došlo ke snížení daňových příjmů o 9,1 % oproti předešlému roku. Pokles byl způsoben nižšími daňovými příjmy ve všech čtyřech oblastech, což je zřejmé z tabulky pod textem. Nejvýraznější pád byl především u daně ze zboží a služeb v tuzemsku a to o 12,79 %. Důvodem je změna sazby daně z přidané hodnoty v tomto roce, která tvoří hlavní složku daně ze zboží a služeb v tuzemsku. K základní sazbě 21 % a snížené sazbě

daně 15 %, přibyla další snížená sazba daně 10 %, která se vztahuje především na léky, knihy a kojeneckou výživu, ty do té doby podléhaly 15 % sazbě daně.

Naopak v roce 2016 je znatelný růst daňových příjmů, konkrétně o 36,91 %. Do daňových příjmů dále patří majetkové daně, které obec získává z nemovitostí. Tyto příjmy mají kolísavý charakter. Nejvyšší částku obec obdržela v roce 2016, konkrétně 907 174,43 Kč.

Čtvrtou skupinou daňových příjmů jsou daně a poplatky z vybraných činností a služeb. Jsou tvořeny především místními poplatky: poplatky za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, poplatky za psy a poplatky za užívání veřejného prostranství. Nejvyšší částku, přesně 2 130 434,28 Kč obec získala v roce 2016.

Dle tabulky je zřejmé, že největší podíl na daňových příjmech mají dvě skupiny příjmů a to, daně z příjmů, zisku, kapitálových výnosů a dále daně ze zboží a služeb v tuzemsku. Obě skupiny dohromady tvoří ve všech sledovaných letech 79 až 87 % celkových daňových příjmů.

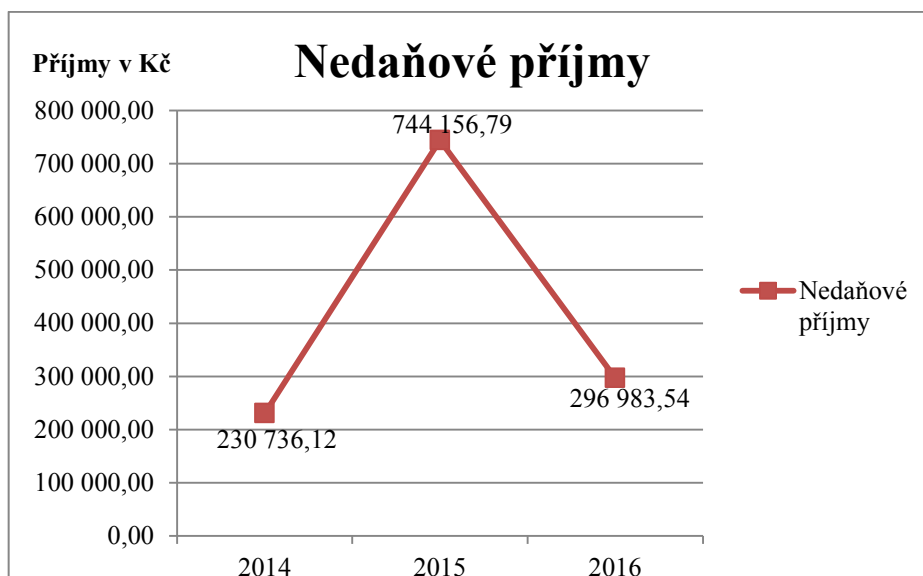
Tabulka 10: Jednotlivé položky daňových příjmů v letech 2014 – 2016 v Kč

	2014	2015	2016
Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	5 089 438,79	4 877 925,71	6 078 884,61
Daně ze zboží a služeb v tuzemsku	4 911 139,00	4 283 898,83	5 221 806,42
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	690 152,93	685 607,43	2 130 434,28
Majetkové daně	836 076,65	625 655,08	907 174,43
Daňové příjmy celkem	11 526 807,37	10 473 087,05	14 338 299,74

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

6.1.2 Nedaňové příjmy

Vývoj nedaňových příjmů ve sledovaných letech zobrazuje následující graf. Rok 2015 byl opět zlomový. Došlo k velkému vzrůstu nedaňových příjmů oproti roku předcházejícímu. V důsledku živelné pohromy, konkrétně bouře se silným větrem došlo v roce 2015 k úplnému zničení plechové střechy na tribuně fotbalového hřiště. Náklady na opravu střechy byly uhrazeny z přijaté pojistné náhrady ve výši 541 063,00 Kč. Další rok klesly příjmy téměř k hranici 300 000 Kč. Největší růst hodnot lze pozorovat u příjmů z vlastní činnosti a odvodů. V roce 2016 vzrostly oproti roku 2014 o 144,69 % a proti roku 2015 bylo zvýšení o 214,2 %.

Obr. 6. Vývoj nedaňových příjmů v letech 2014 – 2016 v Kč (vlastní zpracování podle interních zdrojů obce)

Tabulka 11: Jednotlivé položky nedaňových příjmů v letech 2014 – 2016 v Kč

	2014	2015	2016
Příjmy z vlastní činnosti a odvody	47 106,78	36 684,79	115 265,04
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	183 629,34	707 472,00	181 718,50
Nedaňové příjmy celkem	230 736,12	744 156,79	296 983,54

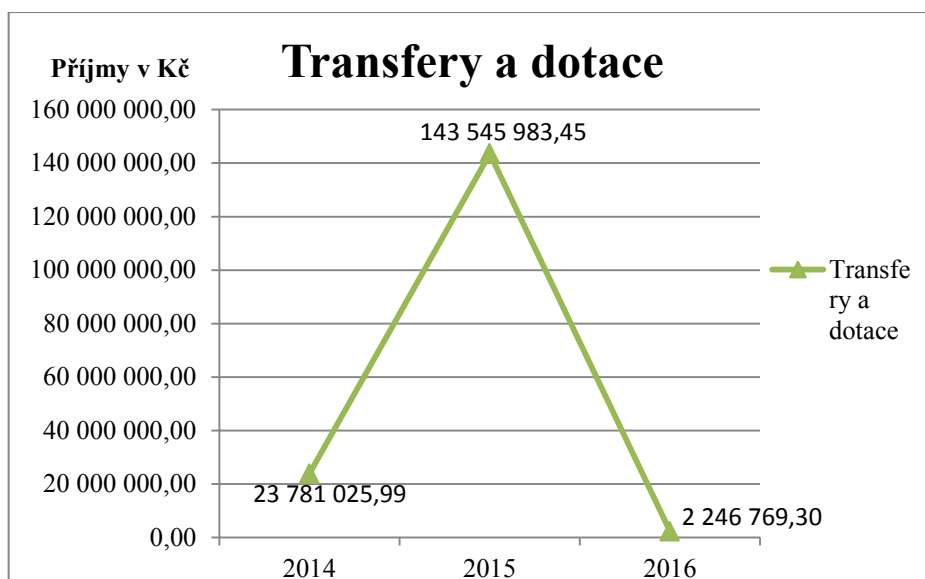
Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

6.1.3 Transfery a dotace

Transfery a dotace tvoří téměř ve všech sledovaných letech největší položku příjmů. V roce 2014 obec obdržela jednu z větších dotací ve výši 4 831 000 Kč na realizaci projektu „Kanalizace a likvidace odpadních vod Brankovice“. Tuto dotaci obec obdržela z rozpočtu Jihomoravského kraje. Již v tomto roce obdržela obec dotaci na výstavbu ČOV od Státního fondu životního prostředí ČR, Ministerstva životního prostředí ČR a Jihomoravského kraje v celkové výši 20 459 745,45 Kč.

Rok 2015 byl rokem enormních příjmů pro obec a v konečném důsledku i velkých výdajů. V obci proběhla plánovaná výstavba čističky odpadních vod. Obec na tento projekt získala v roce 2015 dotace v celkové výši 63 196 429,49 Kč od Státního fondu životního prostředí a Ministerstva životního prostředí. Od Jihomoravského kraje byla profinancována částka

ve výši 3 362 486,02 Kč. Jak již bylo zmíněno a jak můžeme vyčíst i z grafu, výjimku tvoří rok 2016, kdy obec obdržela dotace ve výši 2 246 769,30 Kč, což byla nejnižší obdržená částka ve všech sledovaných letech. Na ten rok totiž obec neplánovala žádný větší investiční projekt, na který by měla žádat dotace, jak tomu bylo v roce předešlém, kdy proběhla již zmíněná stavba ČOV.

Obr. 7. Vývoj transferů a dotací v letech 2014 – 2016 v Kč (vlastní zpracování podle interních zdrojů obce)

6.2 Analýza výdajů

Tabulka č. 12 zobrazuje přehled rozpočtových výdajů ve sledovaných letech. Na první pohled je zřejmé, že situace je obdobná jako u příjmů. Zlomovým rokem je rok 2015, kdy proběhla stavba ČOV, se kterou byly spojeny vysoké výdaje. Nejlépe se obci dařilo v roce 2016, kdy skutečné výdaje klesly na hodnotu 12 095 718,02 Kč, a tím byly dokonce nižší, než výdaje schválené zastupitelstvem při sestavování rozpočtu.

Tabulka 12: Přehled rozpočtových výdajů v letech 2014 – 2016 v Kč

	2014	2015	2016
Schválené výdaje	21 075 000,00	97 284 100,00	15 712 000,00
Výdaje po změnách	44 419 600,00	103 446 300,00	16 478 700,00
Skutečné výdaje	29 500 370,99	173 623 311,21	12 095 718,02

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

Přehled jednotlivých druhů výdajů a jejich podíl na celkových výdajích v průběhu let 2014 až 2016 je zobrazen v následujících tabulkách. V roce 2014 zastupovaly větší složku výdajů výdaje kapitálové, v letech 2015 a 2016 to byly naopak výdaje běžné, i když v roce 2015 to bylo téměř vyrovnané. Rok 2015 byl i co se výdajů týče velmi specifický. V tomto roce nabývaly jak výdaje běžné, tak i kapitálové nejvyšších hodnot ze sledovaných let, a to především z důvodu výstavby již zmíněné čistíčky odpadních vod a také z důvodu rekonstrukcí a oprav provedených v tomto roce, jako bylo zateplení a oprava osvětlení v Základní a mateřské škole nebo oprava plechové střechy na tribuně sportovního areálu.

Tabulka 13: Přehled jednotlivých druhů výdajů v letech 2014 – 2016 v Kč

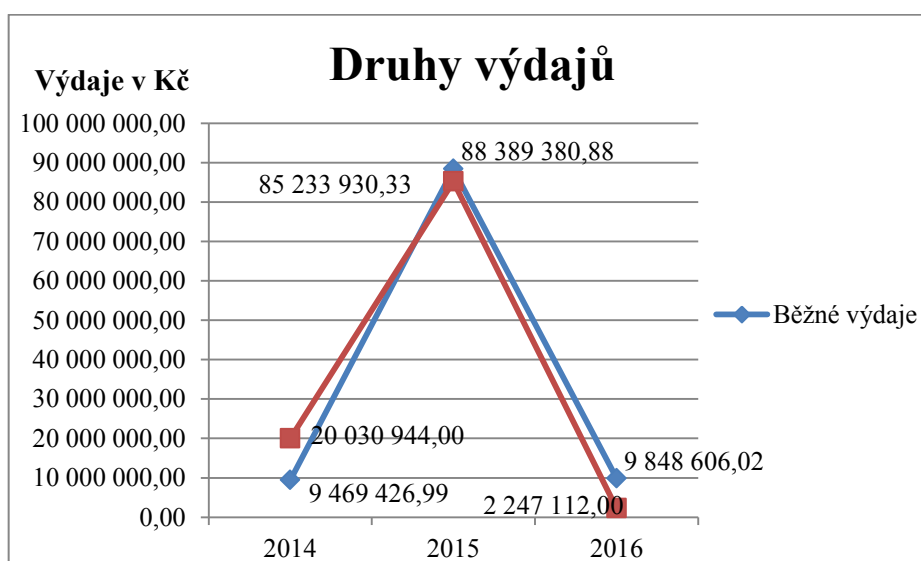
	2014	2015	2016
Běžné výdaje	9 469 426,99	88 389 380,88	9 848 606,02
Kapitálové výdaje	20 030 944,00	85 233 930,33	2 247 112,00
Výdaje celkem	29 500 370,99	173 623 311,21	12 095 718,02

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

Tabulka 14: Podíl jednotlivých druhů výdajů na celkových výdajích

	2014	2015	2016
Běžné výdaje	32,10%	50,91%	81,42%
Kapitálové výdaje	67,90%	49,09%	18,58%
Výdaje celkem	100,00%	100,00%	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

Obr. 8. Průběh jednotlivých druhů výdajů v letech 2014 – 2016 v Kč (vlastní zpracování podle interních zdrojů obce)

Předešlý graf zobrazuje vývoj běžných a kapitálových výdajů. V roce 2014 byly kapitálové výdaje vyšší než výdaje běžné konkrétně o 111,5 %. V dalším roce běžné a kapitálové výdaje skokově vzrostli k hranici 90 000 000 Kč. Procentuální změna byla velmi velká, u běžných výdajů byl nárůst oproti přechozímu roku o 833,42 % a u kapitálových o 325,51 %. V roce 2016 došlo k poklesu výdajů. Běžné výdaje dosáhly téměř stejné hodnoty jako v roce 2014, kapitálové výdaje byly v roce 2016 nejnižší ze všech sledovaných let.

6.2.1 Běžné výdaje

Následující tabulky zobrazují hodnoty jednotlivých druhů běžných výdajů a jejich podíl na běžných výdajích. Největší zastoupení ve všech sledovaných letech měla položka neinvestiční transfery a některé další platby rozpočtu. Tato skupina výdajů zahrnuje například neinvestiční transfery obcím, neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím, převody vlastním fondům, platby daní a poplatků státnímu rozpočtu. Další nejvíce zastoupenou položkou běžných výdajů jsou výdaje na platy, ostatní platby za provedení práce a pojistné. Třetí největší položku tvoří neinvestiční nákupy a související výdaje. Tato složka zahrnuje například nákup materiálu, výdaje za nákup plynu, elektrické energie, vody a pohonných hmot. Dále sem patří výdaje za opravy a údržbu a výdaje za služby, které tvoří ve všech sledovaných letech téměř 90 % této skupiny výdajů. V roce 2015 tvořily hlavní složku běžných výdajů, konkrétně 93,61 % pouze neinvestiční transfery a některé další platby rozpočtu. Důvod je zřejmý, ten rok si vyžádala nejvíce výdajů stavba ČOV.

Tabulka 15: Přehled jednotlivých položek běžných výdajů v letech 2014 - 2016

	2014	2015	2016
Výdaje na platy, ostatní platby za provedení práce a pojistné	3 041 012,00	2 542 025,00	2 953 184,00
Neinvestiční nákupy a související výdaje	2 285 424,85	2 825 612,86	3 020 956,72
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím	289 144,00	254 565,00	448 660,00
Neinvestiční transfery a některé další platby rozpočtu	3 836 590,14	82 745 164,02	3 405 917,30
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	17 256,00	22 014,00	19 888,00
Běžné výdaje celkem	9 469 426,99	88 389 380,88	9 848 606,02

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

Tabulka 16: Podíl jednotlivých položek běžných výdajů

	2014	2015	2016
Výdaje na platy, ostatní platby za provedení práce a pojistné	32,11%	2,88%	29,99%
Neinvestiční nákupy a související výdaje	24,13%	3,20%	30,67%
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím	3,05%	0,29%	4,56%
Neinvestiční transfery a některé další platby rozpočtu	40,52%	93,61%	34,58%
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	0,18%	0,02%	0,20%
Běžné výdaje celkem	100,00%	100,00%	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

6.2.2 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje obec dělí na dvě skupiny. První složkou tvoří investiční nákupy a související výdaje a druhou složkou jsou investiční transfery. Výše kapitálových výdajů se odvíjí od investičních záměrů obce, a proto se částka kapitálových výdajů v jednotlivých letech liší.

Tabulka 17: Přehled jednotlivých položek kapitálových výdajů

	2014	2015	2016
Investiční nákupy a související výdaje	20 030 944,00	85 221 951,33	1 145 062,00
Investiční transfery	0,00	11 979,00	1 102 050,00
Kapitálové výdaje celkem	20 030 944,00	85 233 930,33	2 247 112,00

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

Tabulka 18: Podíl jednotlivých položek kapitálových výdajů

	2014	2015	2016
Investiční nákupy a související výdaje	100,00%	99,99%	50,96%
Investiční transfery	0,00%	0,01%	49,04%
Kapitálové výdaje celkem	100,00%	100,00%	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

7 FINANČNÍ ANALÝZA AKTIV, PASIV, VÝNOSŮ A NÁKLADŮ OBCE BRANKOVICE

7.1 Horizontální a vertikální analýza majetkové struktury

Z hlediska celkového majetku obce Brankovice můžeme ve sledovaných letech pozorovat proměnlivý charakter hodnoty bilanční sumy aktiv. Největší podíl na celkových aktivech ve všech sledovaných letech má dlouhodobý hmotný majetek. Oběžná aktiva nemají tak významné zastoupení na celkových aktivech v porovnání s hodnotou DHM. V roce 2016 tvoří pouhých 6,46 %. Důvodem nižšího podílu oběžných aktiv na celkových aktivech je především to, že obec disponuje malými zásobami. Hodnota celkových aktiv má ve sledovaných letech nestálý průběh.

V roce 2014 nabývala aktiva obce hodnoty 178 952 625,61 Kč, následující rok aktiva vzrostla o 74,20 %, jak lze vyčíst z tabulky č. 20. Na růstu celkových aktiv se podílel především růst celkové hodnoty dlouhodobého hmotného majetku a to především z důvodu výstavby ČOV, kdy se na účet nedokončeného dlouhodobého hmotného majetku promítla částka 106 950 725,92 Kč, současně na růstu aktiv měl ten rok velký podíl narůst pohledávek. Meziroční růst krátkodobých pohledávek byl 368,28 %. Obec očekávala obdržení transferu na výstavbu ČOV. V roce 2016 aktiva klesla o 24,87 %. Pokles byl způsoben snížením hodnoty oběžných aktiv v důsledku přijatých plateb za pohledávky obce.

Tabulka 19: *Majetková struktura obce Brankovice v letech 2014 – 2016 v Kč*

	2014	2015	2016
AKTIVA	178 952 625,61	311 731 932,99	234 189 065,08
Stálá aktiva	132 888 482,05	221 224 012,03	219 061 383,03
DNM	394 102,00	321 303,00	289 959,00
DHM	132 054 778,05	220 463 107,03	218 331 822,03
DFM	439 602,00	439 602,00	439 602,00
Oběžná aktiva	46 064 143,56	90 507 920,96	15 127 682,05
Zásoby	277 159,47	265 985,99	230 828,87
Krátkodobé pohledávky	18 129 937,28	84 898 480,95	6 182 165,54
KFM	27 657 046,81	5 343 454,02	8 714 687,64

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

Tabulka 20: Vertikální a horizontální analýza majetkové struktury obce Brankovice

	2014	2015	2016	14/15	15/16
AKTIVA	100,00%	100,00%	100,00%	74,20%	-24,87%
Stálá aktiva	74,26%	70,97%	93,54%	66,47%	-0,98%
DNM	0,22%	0,10%	0,12%	-18,47%	-9,76%
DHM	73,79%	70,72%	93,23%	66,95%	-0,97%
DFM	0,25%	0,14%	0,19%	0,00%	0,00%
Oběžná aktiva	25,74%	29,03%	6,46%	96,48%	-83,29%
Zásoby	0,15%	0,09%	0,10%	-4,03%	-13,22%
Krátkodobé pohledávky	10,13%	27,23%	2,64%	368,28%	-92,72%
KFM	15,45%	1,71%	3,72%	-80,68%	63,09%

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

7.2 Horizontální a vertikální analýza finanční struktury

Z hlediska finanční struktury obce má bilanční suma pasiv ve sledovaných letech stejný charakter jako bilanční suma aktiv a to z důvodu uplatnění bilančního pravidla při sestavování rozvahy. Na celkové finanční struktuře se nejvíce podílí jmění účetní jednotky, které je jednou z položek vlastního kapitálu. Lze tedy tvrdit, že obec využívá k financování především vlastní zdroje a v menší míře jsou k financování použity cizí zdroje.

V roce 2014 byla využita konzervativnější strategie financování, kdy vlastním kapitálem byla kryta dlouhodobá aktiva i část oběžného majetku. Rok 2015 byl specifický z důvodu již několikrát zmíněné výstavby ČOV. Tento rok obec použila k financování cizí zdroje ve větší míře. To samé platilo i v roce 2016, kdy obec také z cizích zdrojů kryla část dlouhodobého majetku. V letech 2015 a 2016 byla využita tedy spíše agresivnější strategie financování. Mezi roky 2014 a 2015 došlo ke zvýšení jmění účetní jednotky o 55,33 % a to především z důvodu nárůstu hodnoty u položky transfery na pořízení dlouhodobého majetku, které jsou spjaty s dotacemi na výstavbu ČOV.

K velkému růstu hodnot došlo v roce 2015 i u cizích zdrojů, konkrétně u položky dlouhodobé přijaté zálohy na transfery, avšak následující rok hodnota těchto záloh opět klesla a tím klesly celkově cizí zdroje o hodnotu 79,96 %. Výsledek hospodaření obce Brankovice je ve všech sledovaných letech kladný a jeho hodnota v průběhu let roste.

Obec Brankovice nevytváří žádné rezervy. Krátkodobé závazky, které jsou tvořeny především závazky k dodavatelům, krátkodobými přijatými zálohami nebo daní z přidané hodnoty, mají ve všech sledovaných letech téměř stejnou výši.

Tabulka 21: *Finanční struktura obce Brankovice v letech 2014 – 2016 v Kč*

	2014	2015	2016
PASIVA	178 952 625,61	311 731 932,99	234 189 065,08
Vlastní kapitál	140 782 112,65	211 734 096,86	214 149 884,16
Jmění účetní jednotky	124 057 285,87	192 700 070,39	192 268 944,00
Fondy účetní jednotky	66 409,00	73 938,00	100 820,00
Výsledek hospodaření	16 658 417,78	18 960 088,47	21 780 120,16
Cizí zdroje	38 170 512,96	99 997 836,13	20 039 180,92
Rezervy	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobé závazky	31 628 745,45	93 825 174,94	13 752 000,00
Krátkodobé závazky	6 541 767,51	6 172 661,19	6 287 180,92

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

Tabulka 22: *Vertikální a horizontální analýza finanční struktury obce Brankovice*

	2014	2015	2016	14/15	15/16
PASIVA	100,00%	100,00%	100,00%	74,20%	-24,87%
Vlastní kapitál	78,67%	67,92%	91,44%	50,40%	1,14%
Jmění účetní jednotky	69,32%	61,82%	82,10%	55,33%	-0,22%
Fondy účetní jednotky	0,04%	0,02%	0,04%	11,34%	36,36%
Výsledek hospodaření	9,31%	6,08%	9,30%	13,82%	14,87%
Cizí zdroje	21,33%	32,08%	8,56%	161,98%	-79,96%
Rezervy	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dlouhodobé závazky	17,67%	30,10%	5,87%	196,65%	-85,34%
Krátkodobé závazky	3,66%	1,98%	2,68%	-5,64%	1,86%

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

7.3 Horizontální a vertikální analýza výnosů

Obec Brankovice provozuje mimo hlavní činnost i hospodářskou činnost. Výnosy z hlavní a hospodářské činnosti budou analyzovány zvlášť.

7.3.1 Výnosy z hlavní činnosti

Výnosy z hlavní činnosti mají v průběhu let 2014 – 2016 rostoucí charakter. Největší podíl na celkových výnosech z hlavní činnosti mají výnosy ze sdílených daní a poplatků, skládající se především z daní z příjmů fyzických a právnických osob a DPH. Ve všech sledovaných letech tvoří tato položka více než 70 % celkových výnosů z hlavní činnosti. U finančních výnosů můžeme pozorovat plynulý pokles hodnot, který byl způsoben především snižováním přijatých úroků.

Tabulka 23: *Struktura výnosů z hlavní činnosti v letech 2014 – 2016 v Kč*

	2014	2015	2016
Celkové výnosy z hlavní činnosti	14 366 522,39	15 443 663,50	16 438 263,67
Výnosy z činnosti	1 892 772,90	2 154 360,50	2 069 965,50
Finanční výnosy	6 987,12	2 722,15	500,04
Výnosy z transferů	1 358 638,00	1 801 353,58	1 809 662,39
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	11 108 124,37	11 485 227,27	12 558 135,74

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

Tabulka 24: *Vertikální a horizontální analýza výnosů z hlavní činnosti*

	2014	2015	2016	14/15	15/16
Celkové výnosy z hlavní činnosti	100,00%	100,00%	100,00%	7,50%	6,44%
Výnosy z činnosti	13,17%	13,95%	12,59%	13,82%	-3,92%
Finanční výnosy	0,05%	0,02%	0,00%	-61,04%	-81,63%
Výnosy z transferů	9,46%	11,66%	11,01%	32,59%	0,46%
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	77,32%	74,37%	76,40%	3,39%	9,34%

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

7.3.2 Výnosy z hospodářské činnosti

Výnosy z hospodářské činnosti nabývají nižších hodnot než výnosy z činnosti hlavní. U hodnot výnosů z hospodářské činnosti je v letech 2014 - 2016 zřejmý pozvolný klesající průběh. Největší zastoupení na celkových výnosech z hospodářské činnosti mají výnosy z činnosti tvořené převážně prodejem vlastních výrobků a služeb, pronájmy, prodejem zboží a prodejem pozemků. U finančních výnosů z hospodářské činnosti je stejná situace jako u finančních výnosů z hlavní činnosti, kdy postupně klesají přijaté úroky a v roce 2016 dosahují hodnoty pouze 148,54 Kč. Výnosy z transferů mezi lety 2014 a 2015 klesly o 44,61 %. V roce 2016 obec neevidovala dokonce žádné výnosy z transferů.

Tabulka 25: *Struktura výnosů z hospodářské činnosti v letech 2014 – 2016 v Kč*

	2014	2015	2016
Celkové výnosy z hosp. činnosti	5 604 931,97	5 376 197,49	5 226 123,96
Výnosy z činnosti	5 411 485,41	5 269 251,83	5 225 975,42
Finanční výnosy	1 896,56	845,66	148,54
Výnosy z transferů	191 550,00	106 100,00	0,00
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	0,00	0,00	0,00

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

Tabulka 26: *Vertikální a horizontální analýza výnosů z hospodářské činnosti*

	2014	2015	2016	14/15	15/16
Celkové výnosy z hosp. činnosti	100,00%	100,00%	100,00%	-4,08%	-2,79%
Výnosy z činnosti	96,55%	98,01%	99,997%	-2,63%	-0,82%
Finanční výnosy	0,03%	0,02%	0,003%	-55,41%	-82,44%
Výnosy z transferů	3,42%	1,97%	0,00%	-44,61%	-100,00%
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	-	-	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

7.4 Horizontální a vertikální analýza nákladů

Náklady z hlavní činnosti a hospodářské činnosti budou analyzovány zvlášť stejně jako výnosů

7.4.1 Náklady na hlavní činnosti

V průběhu sledovaných let náklady na hlavní činnost rostly, stejně jako tomu bylo u výnosů z hlavní činnosti. Největší podíl na celkových nákladech na hlavní činnost mají náklady z činnosti, které zahrnují zejména mzdové náklady, zákonné sociální pojištění, odpisy dlouhodobého majetku, ostatní služby spotřebu materiálu a energie. V roce 2015 náklady z činnosti celkové vzrostly v důsledku větších nákladů za ostatní služby. Významnou položkou jsou náklady na transfery, které tvoří ve všech sledovaných letech téměř 30 % a v průběhu těchto let hodnoty pozvolna rostou. Zajímavým faktem je, že obec v letech 2014 a 2015 neměla žádné náklady spojené s daní z příjmů. Daň z příjmů je vykázána v těchto letech za hospodářskou činnost. Naopak je tomu v roce 2016, kdy je daň z příjmů vykázána za hlavní činnost.

Tabulka 27: *Struktura nákladů na hlavní činnost v letech 2014 – 2016 v Kč*

	2014	2015	2016
Celkové náklady na hlavní činnost	10 915 808,87	13 044 647,51	13 416 214,46
Náklady z činnosti	7 905 635,51	9 208 208,75	8 802 300,21
Finanční náklady	117 975,36	345 838,26	325 671,25
Náklady na transfery	2 892 198,00	3 490 600,50	4 141 753,00
Daň z příjmů	0,00	0,00	146 490,00

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

Tabulka 28: *Vertikální a horizontální analýza nákladů na hlavní činnost*

	2014	2015	2016	14/15	15/16
Celkové náklady z hlavní činnosti	100,00%	100,00%	100,00%	19,50%	2,85%
Náklady z činnosti	72,42%	70,59%	65,61%	16,48%	-4,41%
Finanční náklady	1,08%	2,65%	2,43%	193,14%	-5,83%
Náklady na transfery	26,50%	26,76%	30,87%	20,69%	18,65%
Daň z příjmů	-	-	1,09%	-	-

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

7.4.2 Náklady na hospodářskou činnost

Náklady na hospodářskou činnost jsou opět nižší než náklady na hlavní činnost. Hodnoty nákladů na hospodářskou činnost ve sledovaných letech pozvolna rostou. Největší zastoupení mají opět náklady z činnosti, v roce 2016 tvoří téměř 100 % celkových nákladů z hospodářské činnosti. Nejvíce se na nákladech z činnosti podílí náklady za prodané zboží, mzdové náklady, zákonné sociální pojištění, spotřeba materiálu a energie a ostatní služby. Daň z příjmů meziročně klesla o 25,55 %. V roce 2016 je daň z příjmů z hospodářské činnosti nulová a je vykázána za hlavní činnost.

Tabulka 29: *Struktura nákladů na hospodářskou činnost v letech 2014 – 2016 v Kč*

	2014	2015	2016
Celkové náklady na hosp. činnost	4 421 875,29	4 495 551,79	5 428 141,48
Náklady z činnosti	4 139 033,44	4 282 643,79	5 422 226,48
Finanční náklady	5 441,85	6 378,00	5 915,00
Náklady na transfery	0,00	0,00	0,00
Daň z příjmů	277 400,00	206 530,00	0,00

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

Tabulka 30: *Vertikální a horizontální analýza nákladů na hospodářskou činnost*

	2014	2015	2016	14/15	15/16
Celkové náklady z hosp. činnosti	100,00%	100,00%	100,00%	1,67%	20,74%
Náklady z činnosti	93,60%	95,26%	99,89%	3,47%	26,61%
Finanční náklady	0,12%	0,14%	0,11%	17,20%	-7,26%
Náklady na transfery	-	-	-	-	-
Daň z příjmů	6,27%	4,59%	0,00%	-25,55%	-100,00%

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

8 ANALÝZA VYBRANÝCH UKAZATELŮ OBCE BRANKOVICE

8.1 Ukazatel autarkie

Tabulka 31: Přehled vypočtených ukazatelů autarkie

	2014	2015	2016
Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů	131,61%	118,39%	122,53%
Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů	120,47%	89,14%	139,57%

Zdroj: interní zdroje obce

Pomocí výpočtu ukazatele autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů jsem zjistila, že obec je ve všech zkoumaných letech v oblasti pokrytí nákladů výnosy soběstačná, jelikož byla ve všech letech překročena hranice 100 %. U příjmů je situace obdobná v letech 2014 a 2016, ovšem rok 2015 tvoří výjimku. Výsledek dosahuje hodnoty 89,14 %, z čehož vyplývá, že obec ten rok měla větší výdaje než příjmy, tím pádem nebyla obec soběstačná v rámci pokrytí výdajů příjmy. V dalším roce se situace zlepšila. Obec opět dosáhla u ukazatele celkové autarkie na bázi příjmů a výdajů hodnoty větší než 100 %, avšak hodnoty výrazně převyšující hranici 100 % také nejsou žádoucí. U obcí by neměly výnosy výrazně překračovat náklady, obce by měly fungovat na neziskovém principu. V případě, že by tomu tak nebylo a výnosy by byly mnohem větší než náklady, značilo by to velké množství volných peněžních prostředků, které by mohly být lépe využity.

8.2 Ukazatele likvidity

Tabulka 32: Přehled vypočtených ukazatelů likvidity

	2014	2015	2016
Běžná likvidita	7,04	14,66	2,41
Pohotová likvidita	7,00	14,62	2,37
Okamžitá (hotovostní) likvidita	4,23	0,87	1,39
Čistý pracovní kapitál	39 522 376,05	84 335 259,77	8 840 501,13

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

Hodnoty běžné likvidity jsou v letech 2014 a 2015 velmi vysoké a to značí velké množství volných prostředků v oblasti oběžných aktiv, tudíž jsou velmi vysoké hodnoty čistého

pracovního kapitálu a drahé financování. Naopak nízké hodnoty běžné likvidity jsou pro obec rizikové, jelikož by byla část dlouhodobého majetku financována krátkodobými zdroji. V roce 2016 došlo ke snížení hodnoty na 2,41 a tím se obec posunula do doporučených hodnot, které jsou v rozmezí od 1,5 do 2,5.

Pohotová likvidita dosahuje opět velmi vysokých hodnot, které jsou nad doporučovanou hranicí pro veřejný sektor, konkrétně hodnota 1,5 – 2. Takto vysoké hodnoty jsou důsledkem neefektivního hospodaření, vypovídá to o neefektivnosti využití majetku. V roce 2016 také hodnota klesla, ovšem tentokrát byla stále nad doporučenou hranicí.

Ukazatel okamžité likvidity nabývá vyšších než doporučených hodnot 0,2 – 0,6. V roce 2014 je hodnota velmi vysoká, čímž je jen potvrzeno, že obec neefektivně využívá finanční prostředky. Ke zlepšení došlo v roce 2015, kdy ukazatel velmi klesl, avšak rok 2016 opět značí neefektivnost využití financí.

Velmi vysokých hodnot nabývá i čistý pracovní kapitál, což svědčí o likvidnosti obce, tedy krátkodobá likvidní aktiva převyšují krátkodobé zdroje, to znamená, že obec má po odečtení krátkodobých závazků volné prostředky. V roce 2014 byly tyto prostředky převážně ve formě peněz, v roce 2015 byly z 93,8 % vázány v pohledávkách a v roce 2016 byly volné prostředky téměř rovnocenné jak z části pohledávek, tak z peněžních prostředků.

8.3 Ukazatele financování

Tabulka 33: *Přehled vypočtených ukazatelů financování*

	2014	2015	2016
Míra finanční nezávislosti (stability)	78,67%	67,92%	91,44%
Míra věřitelského rizika	21,33%	32,08%	8,56%
Síla finanční páky	1,27	1,47	1,09

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

U obcí by měly převládat vlastní zdroje nad dluhy. Míra finanční nezávislosti nabývá velmi vysokých hodnot, a to je důkazem stability obce, co se financování týče. Obec využívá k financování převážně své vlastní zdroje, avšak využívá i zdroje od externích subjektů, což dokazuje ukazatel míry věřitelského rizika. Síla finanční páky působí pro

obec Brankovice pozitivně a to především díky nižšímu úročenému cizímu kapitálu oproti vlastnímu kapitálu.

8.4 Ukazatele aktivity

Tabulka 34: *Přehled vypočtených ukazatelů aktivity*

	2014	2015	2016
Obrat kapitálu	0,08	0,05	0,07
Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech	9,25	14,32	13,33
Doba obratu pohledávek	326,81	1468,00	102,73
Doba obratu závazků	117,92	106,73	104,47

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů obce

Ukazatele aktivity plní u obcí spíše doplňkovou funkci. Obrat kapitálu vyjadřuje, jak jsou zdroje vložené do produkce výkonné. Obec by se měla snažit, aby tento ukazatel postupně nabýval vyšších hodnot, a to se obci povedlo jen mezi lety 2015 a 2016, kdy hodnota ukazatele, která po roce 2014 klesla na 0,05, opět vzrostla na hodnotu 0,07. Hodnota 0,07 značí, že kapitál, který obec investuje se 0,07 krát obrátí v ročních tržbách a tím bude obec mít zisk 0,07 Kč na 1 Kč vloženého kapitálu. Ukazatel má další funkci. Převrácením hodnoty ve výpočtu získáme dobu, za kterou je možné z výnosů obnovit celkový objem využívaných prostředků. Pro rok 2016 to je 14,25 roku.

Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech má u obce kolísavý charakter, ale výsledné hodnoty jsou pro obec příznivé. Aktiva budou poměrně rychle obnovena z ročních výnosů, jelikož minimální doporučená hranice se pohybuje kolem hodnoty 1.

U ukazatelů doby obratu pohledávek a závazků nemá obec moc příznivé výsledky. Hlavním problémem je delší doba obratu pohledávek než závazků. Obec tedy platí za své závazky dříve, než dostává zapláceno za své pohledávky.

9 ZÁVĚREČNÉ DOPORUČENÍ PRO OBEC

Hlavním cílem této práce je na základě provedených analýz zhodnotit hospodaření obce Brankovice mezi lety 2014- 2016, případně navrhnout určitá doporučení vedoucí ke zlepšení hospodaření obce.

Na základě posouzení výdajů a příjmů bylo zjištěno, že obec každým rokem schvaluje rozpočet jako vyrovnaný, ovšem skutečný rozpočet vyrovnaný nebývá. V roce 2014 a 2016 byl rozpočet přebytkový, v roce 2015 naopak schodkový, což značí, že ten rok obci nehospodařila velmi dobře. Vysoké výdaje jsou však spojeny s výstavbou čističky odpadních vod, která si vyžádala více výdajů, než s jakými se počítalo. Obec se však snaží pokrývat většinu výdajů ze státních dotací.

Ve všech sledovaných letech se hodnoty velmi liší od těch původně schválených a to především vlivem neočekávaných příjmů a výdajů, které obec během roku má. Tyto neočekávané změny rozpočtu jsou prováděny rozpočtovými opatřeními. Obec měla ve sledovaných letech vyšší příjmy, než jaké byly původně zastupitelstvem schváleny. Skutečné výdaje byly také vyšší, než ty schválené, avšak jen v letech 2014 a 2015. V roce 2016 se obci podařilo dostat výdaje pod schválenou hranici, dokonce byly v tomto roce výdaje nejnižší ze všech zkoumaných let. Z analýzy příjmů a výdajů plyne, že jsou zastupitelé při sestavování rozpočtu velmi opatrní, avšak u municipálních jednotek je to zcela běžné. Obce totiž nemohou s přesností odhadnout výši nákladů či výnosů tak, jako to mohou dělat firmy, které se specializují např. na výrobu určitých výrobků a mají tak plán, kolik se čeho vyrobí a jak náklady na výrobu snižovat.

Po provedení analýzy majetkové struktury bylo zjištěno, že největší podíl na celkových aktivech mají stálá aktiva, která jsou nejvíce zastoupena dlouhodobým hmotným majetkem. Z analýzy finanční struktury plyne, že vlastní kapitál má větší zastoupení na celkových pasivech než cizí zdroje. Obec k hospodaření sice v určité míře využívá cizí zdroje, ale příliš neriskuje, protože vlastní kapitál i tak stále cizí zdroje převyšuje.

Analýza vybraných ukazatelů potvrdila, že obec je, co se hospodaření týče, soběstačná, avšak v roce 2015 měla drobné problémy, jelikož příjmy ten rok nepokryly veškeré výdaje. Vše zkomplikovala již zmíněná stavba ČOV. Následující rok byla situace opět příznivá, dokonce ten rok obec hospodařila ze všech let nejlépe. Vypočtené hodnoty ukazatelů likvidity dokazují, že obec neefektivně hospodaří s volnými prostředky. Výsledky ČPK jen dokazují likvidnost obce, která značí volné finanční prostředky po odečtení všech

krátkodobých závazků. Obec by tedy tyto prostředky mohla lépe využívat, například více investovat do rozvoje obce. Doporučila bych konkrétně investici do tělocvičny a bazénu, jež se v obci nachází. Navrhla bych modernizaci prostor a také investici do vybavení. Zcela jistě by se investice vyplatila. Brankovice mají výhodnou polohu a zrekonstruovaný bazén či tělocvična by přilákaly více nadšených sportovců. Dle starosty však celková rekonstrukce není zatím v plánu.

Při bližším studování dotačních programů zaměřených na rozvoj sportu v obcích jsem zjistila, že každý rok je otevřen program 133 510 s názvem Podpora materiálně technické základny sportu. Správcem tohoto programu je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Obec by si mohla zažádat o dotaci na rekonstrukci a modernizaci bazénu a tělocvičny. Obec spolu se žádostí o dotaci musí doložit investiční záměr a usnesení Rady obce, kterým bylo schváleno podání žádosti. Dále musí být doložena výše spolufinancování ze strany žadatele a závazek třetího subjektu na spolufinancování investičního záměru. U nových staveb, modernizace a rekonstrukce staveb je možné dodat i projektovou dokumentaci včetně položkového rozpočtu v elektronické podobě na CD. Doložení projektové dokumentace již není povinné, bude však bodově zvýhodněno (Státní podpora sportu pro rok 2017, ©2017).

Existuje několik podmínek, které obec musí dodržet. Jednou z nich je, že objekt, na který se dotace bude vztahovat, nesmí být využit k podnikatelské činnosti vedoucí k vytváření zisku. Ziskem ovšem není žádný výnos z provozu zařízení, který je použit na úhradu nákladů souvisejících s provozem. Další z podmínek je dodržení termínu, do kterého musí být realizace projektu ukončena, tím se rozumí moment, kdy byl sepsán protokol o předání a převzetí stavby. Pro rok 2017 je mezní termín pro dokončení projektu do 31. 3. 2018. To znamená, že obec musí provést rekonstrukci nejpozději za rok a jeden měsíc od termínu vyhodnocení žádosti, který byl letos 28. 2. 2017 (Státní podpora sportu pro rok 2017, ©2017).

Co se týče financování, je možnost získat z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy až 60 % z částky, kterou by případná rekonstrukce stála. Zbýlých 40 % musí být financováno jinou cestou, například z rozpočtu obce. Maximální částka, kterou může obec získat je 20 000 000 Kč. Ministerstvo může udělit výjimku a částka může být vyšší, záleží na typu stavby. U nových staveb je procentuální limit jiný. Je možnost získat 50 %, zbylých 50 % musí obec financovat jiným způsobem (Státní podpora sportu pro rok 2017, ©2017).

Z výsledků ukazatelů financování plyne, že obec využívá k financování především vlastní zdroje, avšak nebojí se využít ani zdroje cizí. V konečném důsledku je obec v oblasti financování stabilní. Ukazatele aktivity plní u obcí spíše funkci doplňkovou, avšak jejich vypočtené hodnoty ukázaly, že obec příliš neinvestuje, což by obec měla do budoucna změnit. Aktiva obce jsou poměrně rychle obnovena z ročních výnosů, což je pro obec příznivé, ovšem ne moc kladné výsledky vyplývají z vypočtených hodnot ukazatele doby obratu pohledávek a doby obratu závazků. Obec splácí své závazky dříve, než dostává zapláceno za své pohledávky, což je pro obec nevýhodné. Měla by se tedy pokusit prodloužit dobu splácení svých závazků. Lepším řešením by však bylo, kdyby pohledávky obce byly spláceny dříve.

Celkový rozvoj obce se obvykle projevuje i růstem počtu obyvatel. V obci Brankovice je však nedostatek stavebních parcel, proto není možné, aby se obec více rozrůstala. Tuto skutečnost vnímám jako velkou nevýhodu. Po diskuzi se starostou Brankovic mi bylo sděleno, že se obci podařilo odkoupit pozemky v oblasti za místní základní a mateřskou školou. Obec má v plánu v této oblasti vybudovat inženýrské sítě a poté tyto pozemky nabízet k prodeji jako stavební parcely. Tím by došlo k prodloužení stávající ulice Padělky. Výstavba inženýrských sítí je plánována na letošní rok a obec počítá s výdaji na tento projekt v celkové částce 4 671 800 Kč. Vše bude financováno z vlastních zdrojů obce, jelikož neexistuje dotační program zaměřený na vybudování inženýrských sítí.

V celkovém shrnutí bych obec označila jako stabilní a poměrně dobře hospodařící. Obec umí efektivně využívat i cizí zdroje, ovšem doporučila bych se zaměřit na efektivnost využívání volných finančních prostředků, zejména bych doporučila promyslet, zda by obec tyto prostředky nemohla investovat do dalšího rozvoje obce, například do již zmíněné modernizace sportovních zařízení, konkrétně do tělocvičny a bazénu.

ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zhodnocení hospodaření obce Brankovice v letech 2014 – 2016 a následně na základě výsledků analýz navrhnout určitá doporučení, která by vedla ke zlepšení hospodaření obce.

V teoretické části byly po prostudování veškerých potřebných materiálů vysvětleny základní pojmy týkající se tématu práce. Bylo nutné vymežit státní správu a samosprávu. Poté byla charakterizována obec, její druhy, znaky a působnost. Následující kapitoly jsou zaměřeny na hospodaření obce, jak obec sestavuje rozpočet a jaké zásady při tom platí, jaké jsou druhy a funkce rozpočtů, rozdělení příjmů a výdajů. V poslední kapitole teoretické části jsou uvedeny postupy při zpracování finanční analýzy a výpočty vybraných finančních ukazatelů.

Stanoveného cíle jsem se snažila dosáhnout provedením analýzy příjmů a výdajů, dále provedením finanční analýzy zaměřené nejprve na finanční a majetkovou strukturu obce, poté na výnosy a náklady a nakonec byly vypočteny vybrané finanční ukazatele. Tyto analýzy byly provedeny na základě údajů převzatých z účetních výkazů obce, převážně z rozvahy, výkazu zisku a ztráty a závěrečného účtu obce. Veškeré výpočty jsou zpracovány do tabulek a pro přehlednost je uvedeno i několik grafů.

Poslední kapitola práce je věnována závěrečnému zhodnocení hospodaření obce a je navrženo určité doporučení, které by mohlo vést k větší efektivnosti využití volných finančních prostředků. Zhodnocení a navržené doporučení by obec v budoucnu mohla využít ke svému dalšímu hospodaření.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ČESKO, 2000a. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 38 [cit. 2017-02-12]. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 2000b. Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 73 [cit. 2017-02-12]. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 2009. Vyhláška č. 410 ze dne 11. listopadu 2009, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 133 [cit. 2017-02-12]. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

DENIK.OBCE.CZ, 16. 2. 2012. Rozpočet [online]. [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6528699>

GIBSON, Charles H, 2012. *Financial reporting and analysis: using financial accounting information*. 13th ed. Mason, OH: Cengage Learning, 688 s. ISBN 978-113-3188-797.

GRUBER, Jonathan, c2011. *Public finance and public policy*. 3rd ed. New York: Worth Publishers, 767 s. ISBN 978-1-4292-1949-5.

HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ, 2013. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3. upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 248 s. ISBN 978-80-7380-459-6.

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.

KÁŇA, Pavel, 2014. *Základy veřejné správy: vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol*. 4., aktualiz. vyd. Ostrava: Montanex, 394 s. ISBN 978-80-7225-407-1.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER, 2013. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 236 s. 2013. ISBN 978-80-247-4456-8.

KRAFTOVÁ, Ivana, 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, xii, 206 s. ISBN 8071797782.

MAYES, Timothy R. a Todd M. SHANK, c2014. *Financial analysis with Microsoft Excel. Seventh edition.* Mason, OH: Thomson/South Western, 544 s. ISBN 978-128-5432-274.

NAHODIL, František a kolektiv, 2014. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 366 s. ISBN 978-80-7380-536-4.

OBEC BRANKOVICE [online]. © 2017 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z: <http://www.brankovice.eu/>

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví.* Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, xiv, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

PASTUSZKOVÁ Eliška, 2015. *Veřejná správa* [online]. Zlín [cit. 2016-09-12]. Studijní podklady. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky. Dostupné z: http://vyuka.fame.utb.cz/pluginfile.php/34358/mod_resource/content/2/PENS_2015/3.PEUNS_2015-Verejna_sprava.pdf

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR.* Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2008. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru.* 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2012. *Veřejný sektor - řízení a financování.* Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4.

POSPÍŠIL, Richard, 2013. *Veřejná ekonomika: současnost a perspektiva.* 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 195 s. ISBN 978-80-7431-112-3.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe.* 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

PRŮCHA, Petr, 2014. *Veřejná správa a správní právo.* Vyd. 1. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 303 s. ISBN 978-80-86775-29-6.

RŮČKOVÁ, Petra, 2015. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi.* 5., aktualizované vydání. Praha: Grada, 152 s. ISBN 978-80-247-5534-2.

STÁTNÍ PODPORA SPORTU PRO ROK 2017 - PROGRAM 133510, MŠMT ČR [online]. ©2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport-1/statni-podpora-sportu-pro-rok-2017-program-133510>

SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY, 2014 *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2014*, Tiskárna Ministerstva vnitra o. o., 191 s. ISBN 978-80-905421-3-6.

SVAZEK OBCÍ MEZIHORÍ, [online]. © 2017 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z: <http://www.somezihori.cz/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČOV	Čistička odpadních vod
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DFM	Dlouhodobý finanční majetek
KFM	Krátkodobý finanční majetek
SO	Svazek obcí

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. <i>Znak obce</i>	35
Obr. 2. <i>Vývoj počtu obyvatel v letech 2013 – 2016 (interní zdroje obce)</i>	36
Obr. 3. <i>Srovnání skutečných příjmů a výdajů za období 2014 – 2016 v Kč (vlastní zpracování podle interních zdrojů obce)</i>	39
Obr. 4. <i>Vývoj jednotlivých druhů příjmů v průběhu let 2014 – 2016 v tis. Kč (vlastní zpracování podle interních zdrojů obce)</i>	41
Obr. 5. <i>Vývoj daňových příjmů v letech 2014 – 2016 v Kč (vlastní zpracování podle interních zdrojů obce)</i>	42
Obr. 6. <i>Vývoj nedaňových příjmů v letech 2014 – 2016 v Kč (vlastní zpracování podle interních zdrojů obce)</i>	44
Obr. 7. <i>Vývoj transferů a dotací v letech 2014 – 2016 v Kč (vlastní zpracování podle interních zdrojů obce)</i>	45
Obr. 8. <i>Průběh jednotlivých druhů výdajů v letech 2014 – 2016 v Kč (vlastní zpracování podle interních zdrojů obce)</i>	46

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: <i>Schematické znázornění zjednodušené rozvahy obce – aktiva</i>	27
Tabulka 2: <i>Schematické znázornění zjednodušené rozvahy obce – pasiva</i>	27
Tabulka 3: <i>Schematické znázornění zjednodušeného výkazu zisku a ztráty obce</i>	28
Tabulka 4: <i>Průměrný věk obyvatel Brankovic</i>	37
Tabulka 5: <i>Schválený rozpočet v letech 2014 – 2016 v Kč</i>	38
Tabulka 6: <i>Skutečný rozpočet v letech 2014 – 2016 v Kč</i>	39
Tabulka 7: <i>Přehled rozpočtových příjmů v letech 2014 – 2016 v Kč</i>	40
Tabulka 8: <i>Přehled jednotlivých druhů příjmů v letech 2014 – 2016 v Kč</i>	41
Tabulka 9: <i>Podíl jednotlivých druhů příjmu na celkových příjmech</i>	41
Tabulka 10: <i>Jednotlivé položky daňových příjmů v letech 2014 – 2016 v Kč</i>	43
Tabulka 11: <i>Jednotlivé položky nedaňových příjmů v letech 2014 – 2016 v Kč</i>	44
Tabulka 12: <i>Přehled rozpočtových výdajů v letech 2014 – 2016 v Kč</i>	45
Tabulka 13: <i>Přehled jednotlivých druhů výdajů v letech 2014 – 2016 v Kč</i>	46
Tabulka 14: <i>Podíl jednotlivých druhů výdajů na celkových výdajích</i>	46
Tabulka 15: <i>Přehled jednotlivých položek běžných výdajů v letech 2014 - 2016</i>	47
Tabulka 16: <i>Podíl jednotlivých položek běžných výdajů</i>	48
Tabulka 17: <i>Přehled jednotlivých položek kapitálových výdajů</i>	48
Tabulka 18: <i>Podíl jednotlivých položek kapitálových výdajů</i>	48
Tabulka 19: <i>Majetková struktura obce Brankovice v letech 2014 – 2016 v Kč</i>	49
Tabulka 20: <i>Vertikální a horizontální analýza majetkové struktury obce Brankovice</i>	50
Tabulka 21: <i>Finanční struktura obce Brankovice v letech 2014 – 2016 v Kč</i>	51
Tabulka 22: <i>Vertikální a horizontální analýza finanční struktury obce Brankovice</i>	51
Tabulka 23: <i>Struktura výnosů z hlavní činnosti v letech 2014 – 2016 v Kč</i>	52
Tabulka 24: <i>Vertikální a horizontální analýza výnosů z hlavní činnosti</i>	52
Tabulka 25: <i>Struktura výnosů z hospodářské činnosti v letech 2014 – 2016 v Kč</i>	53
Tabulka 26: <i>Vertikální a horizontální analýza výnosů z hospodářské činnosti</i>	53
Tabulka 27: <i>Struktura nákladů na hlavní činnost v letech 2014 – 2016 v Kč</i>	54
Tabulka 28: <i>Vertikální a horizontální analýza nákladů na hlavní činnost</i>	54
Tabulka 29: <i>Struktura nákladů na hospodářskou činnost v letech 2014 – 2016 v Kč</i>	55
Tabulka 30: <i>Vertikální a horizontální analýza nákladů na hospodářskou činnost</i>	55
Tabulka 31: <i>Přehled vypočtených ukazatelů autarkie</i>	56
Tabulka 32: <i>Přehled vypočtených ukazatelů likvidity</i>	56

Tabulka 33: <i>Přehled vypočtených ukazatelů financování</i>	57
Tabulka 34: <i>Přehled vypočtených ukazatelů aktivity</i>	58